ЗЕЛС

ГЛАСИЛО

ЗАЕДНИЦА НА ЕДИНИЦИТЕ
НА ЛОКАЛНАТА САМОУПРАВА
НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

ZELS

NEWSLETTER

ASSOCIATION OF THE UNITS
OF LOCAL SELF-GOVERNMENT OF
THE REPUBLIC OF MACEDONIA

10 • 2009

ОДРЖАНА ЧЕТВРТА СЕДНИЦА
НА УПРАВНИОТ ОДБОР НА ЗЕЛС

ТРАДИЦИЈАТА НА „ЗЕЛС ЕКСПО“
ПРОДОЛЖУВА ПО ПЕТТИ ПАТ

MBAJTJA E SEANCËS SË KATËRT
TË BORDIT DREJTUES TË BNJVL-SË

TRADITA E „BNJVL EKSPO”
VAZHDON PËR HERË TË PESTË

Почитувани,

Во месец октомври, ЗЕЛС спроведе голем број активности, а од особено значење беа заклучоците донесени на четвртата седница на Управниот одбор на ЗЕЛС, одржана на 20 октомври,2009 година, во просториите на ЗЕЛС. На оваа седница беше разгледан предлогот за распределба на садови за отпад по општините, каде бројот на жители беше земен за критериум при распределбата, усвоен беше финансискиот извештај за работењето на ЗЕЛС за 2008 година, а особена дискусија се разви во однос на стратегијата за пренос на управувањето на градежно неизградено земјиште на општините, што ја подготви посебно формирана Работна група, од страна на Владата на РМ, која имаше задача да предложи алтернативи за можен трансфер на државното градежно земјиште од страна на централната на локалните власти, а во која учествуваа и тројца претставници од ЗЕЛС, градоначалниците : Марјан Ристески, градоначалник на Општина Прилеп, Рамиз Мерко, градоначалник на Општина Струга и Александар Петрески, градоначалник на Општина Охрид. На дневен ред беше ставено и донесувањето на Одлуката за утврдување на составот на комисиите при ЗЕЛС и избор на претседатели на истите, која беше изгласана од страна на членовите на УО. Членовите на УО дискутираа и за одржувањето на традиционалната манифестација,,ЗЕЛС-ЕКСПО, саем на општините и беше изгласано да се одржи на 25 и 26 ноември, 2009 година, на ,,Скопското сајмиште", за што службите на ЗЕЛС беа задолжен да ги превземат сите потребни подготовки и целокупната организација на овој многу важен настан за единиците на локалната самоуправа во нашата земја. Ова особено што локалниот економски развој е од приоритетно значење за општините, па оттука особен акцент во текот на манифестацијата ќе се стави на презентација и промоција на потенцијалите и можностите за привлекување странски инвестиции. За оваа цел, ЗЕЛС ќе оствари контакти со сите субјекти кои би ја известиле деловната заедница во републиката и во странство за можоста да се презентираат и да се запознаат со потенцијалите на општините за воспоставување деловна соработка во областа на локалниот економски развој. ЗЕЛС ќе упати покани до странските дипломатски претставништва во републиката со повик да ја проследат можноста за присуство на странски компании на оваа манифестација до деловните субјекти од своите земји. Беше дискутирано и за голем број други актуелни прашања за кои ќе можете да се информирате во текстот за седницата на УО, во ова октомвриско Гласило на ЗЕЛС. Информации има и за седниците на Комисијата за финансирање и на Комисијата за образование, потоа за одржаните обуки за претставници од Комисиите за односи меѓу заедниците , што ги поддржува ЗЕЛС, за чекорите преземени за институционализација на форумите во заедниците, како и за формирањето на базите на податоци за одговорните лица од општинската администрација од одредени области од надлежностите на локалната власт.

Со почит,

Душица Перишиќ
Извршен директор на ЗЕЛС

Të nderuar,

Në muajin tetor, BNJVL implementoi aktivitete të shumta, dhe me rëndësi të veçantë ishin konkluzionet e miratuara të seancës së katërt të Bordit drejtues të BNJVL-së, mbajtur më 20 tetor, 2009, në hapësirat e BNJVL-së. Në këtë seancë ishte shqyrtuar propozimi për shpërndarjen e enëve për mbeturina në komuna, ku numri i banorëve ishte marrë si kriter gjatë shpërndarjes, ishte miratuar raporti financiar për punën e BNJVL-së për vitin 2008, dhe veçanërisht diskutim u zhvillua në lidhje me strategjinë për bartjen e menaxhimit të tokës së pandërtuar ndërtimore të komunave, që e përgatiti grup i veçantë punues, nga ana e Qeverisë së R.M-së, që kishte detyrë të propozon alternativa për transfer të mundshëm të tokës ndërtimore nga ana e ekzekutivit në pushtetet lokale, dhe në të cilin morrën pjesë tre përfaqësues nga BNJVL: Marjan Risteski, kryetar i komunës së Prilepit, Ramiz Merko, kryetar i komunës së Strugës dhe Aleksandar Petreski, kryetar i komunës së Ohrit. Në rendin e ditës ishte vendosur edhe miratimi i vendimit për caktimin e qëndrimit të komisioneve pranë BNJVL-së dhe zgjedhja e kryetarëve për të njejtat, e cila ishte e votuar nga ana e anëtarëve të BD. Anëtarët e BD diskutuan edhe për mbajtjen e manifestimit tradicional ,,BNJVL EKSPO,, panairi i komunave dhe u votua të mbahet më 25 dhe 26 nëntor, të vitit 2009, në Panagjyrin e Shkupit, me çka shërbimet e BNJVL-së janë të detyruar t'i marrin të gjitha përgatitjet e nevojshme dhe organizimin e plotë për këtë ngjarje të rëndësishme për njësitë e vetëqeverisjes lokale në vendin tonë. Kjo veçanërisht që zhvillimi ekonomik lokal është me prioritet për komunat, dhe nga këtu theks të veçantë në vijimin e manifestimit do të vendoset në prezantim dhe promovim të potencialeve dhe mundësive për tërheqjen e investimeve të huaja. Për këtë qëllim, BNJVL do të realizon kontakte me të gjitha subjektet që do t'a njoftonin bashkësinë afariste në vend dhe jashtë tij për mundësinë e prezantimit dhe të njoftohen me potencialet e komunave për vendosjen e bashkëpunimit afarist në lëminë e zhvillimit ekonomik lokal. BNJVL do të dërgon ftesa deri te përfaqësitë e huaja diplomatike në vend me thirrje për t'a shikuar mundësinë për pjesëmarrje të kompanive të huaja në këtë manifestim deri te subjektet afariste nga vendet e tyre. Ishte diskutuar edhe për shumë çështje tjera aktuale për të cilat do të mund të informoheni në tekstin për seancën e BD, në këtë numër të Gazetës së tetorit të BNJVL-së. Informacione ka edhe për seancat e komisioneve për financim dhe arsim. Pastaj për trajnimet e mbajtura për përfaqësuesit e komisioneve për marrëdhënie midis bashkësive, që i përkrah BNJVL, për hapat e ndërmarra për institucionalizimin e forumeve në bashkësi, si dhe për formimin e bazave të të dhënave për personat përgjegjës nga administrata komunale nga fusha të caktuara nga kompetencat e pushtetit lokal.

Sincerely,

Dusica Perisic
ZELS Executive Director

ЗАЕДНИЦА НА ЕДИНИЦИТЕ НА ЛОКАЛНАТА САМОУПРАВА НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

тел. +389 (0)2 30 99 033 / факс: +389 (0)2 30 61 994
ул. Женевска 66, п.фах 32, 1000 Скопје, Република Македонија
www.zels.org.mk . contact@zels.org.mk

BASHKËSIA E NJËSIVE TË VETËQEVERISJES LOKALE TË REPUBLIKËS SË MAQEDONISË

tel. +389 (0)2 30 99 033 / fax: +389 (0)2 30 61 994
rruga. Zhenevska p.n., F.P. 32, 1000 Shkup, Republika e Maqedonisë
www.zels.org.mk . contact@zels.org.mk

Извршен директор на ЗЕЛС
Душица Перишиќ

Заменик извршен директор на ЗЕЛС
Ардита Дема

Уреднички колегиум
Весна Арсовска - Динковска, Наташа Вртеска, Виктор Арнаудовски

Дизајн и подготовка за печат
ПРИНТ ЦЕНТАР

Печати
ПРИНТ ЦЕНТАР

Drejtor ekzekutiv i BNJVL-së
Dushica Perishiq

Zëvendës drejtor ekzekutiv
Ardita Dema

Bordi redaktues
Vesna Arsovska - Dinkovska, Natasha Vrteska, Viktor Arnaudovski

Pergatitje per shtyp
PRINT CENTAR

Shtyp
PRINT CENTAR

ВО ИЗВЕШТАЈОТ НА ЕВРОПСКАТА КОМИСИЈА, ЗЕЛС НОТИРАН КАКО ВАЖЕН ФАКТОР ВО СПРОВЕДУВАЊЕТО НА ДЕЦЕНТРАЛИЗАЦИЈАТА ВО ЗЕМЈАВА

,,Сакам да изразам нескриено задоволство и гордост што ЗЕЛС, како Асоцијација на сите општини во Република Македонија, беше стриктно нотирана во Извештајот на Европската Комсија за реформските достигнувања на нашата земја, предаден на Владата на Р.М минатата недела на 14 октомври, како важен фактор во спроведувањето на децентрализацијата кај нас, истакна претседателот на ЗЕЛС, Коце Трајановски, пред присутните новинари, на почетокот на четвртата седница на Управниот Одбор на ЗЕЛС. - ,,Освен позитивните согледувања во однос на другите зададени задачи за нашата земја,Трајановски потенцира дека Извештајот содржеше и позитивни критики за спроведувањето на процесот на децентрализацијата. При тоа, во него, Заедницата на единиците на локалната самоуправа на Република Македонија- ЗЕЛС доби исклучително позитивни критики, односно дека продолжува да биде примарен и силен фактор во креирањето и раководењето со важните задачи, надлежности и одговорности во движењето нанапред на процесот на децентрализација во Република Македонија. Тоа навистина не прави горди и претставува потврда дека навистина сме работеле и работиме во интерес на локалните власти во нашата земја, за квалитетно спроведување на добиените надлежности. Искрено сме задоволни што нашите активности ги согледува и меѓународната заедница и Европската Унија, но се разбира дека сите овие активности ЗЕЛС ги спроведува, пред се, во интерес на единици на локалната самоуправа, односно во интерес на граѓаните, тие да добиваат поквалитетни услуги и услови за живот во своите општини. Овие пофалби што ги добивме од Европската Унија ќе претставуваат поттик да продолжиме со исто темпо, или би рекол со уште позасилено, на нашиот пат за остварување на поуспешна децентрализација и поголема финансиска стабилност на општините, рече на крајот од својот говор пред новинарите, претседателот на ЗЕЛС, Коце Трајановски.

NË RAPORTIN E KOMISIONIT EUROPIAN, BNJVL U VLERËSUA SI FAKTOR I RËNDËSISHËM NË IMPLEMENTIMIN E DECENTRALIZIMIT NË VEND

,,Dëshirojë të shpreh kënaqësi dhe krenari që BNJVL, si asociacion i të gjitha komunave në Republikën e Maqedonisë, në mënyrë strikte u notua në raportin e Komisionit Europian për arrtijet reformuese të vendit tonë, dorëzuar Qeverisë së R.M-së javën e kaluar më 14 tetor, si faktor i rëndësishëm në implementimin e decentralizimit tek ne, theksoi kryetari i BNJVL-së, Koce Trajanovski, para gazetarëve të pranishëm, në fillimin e seancës së katërt të Bordit drejtues të BNJVL-së. - ,,Përveç vërtetimeve pozitive në raport me detyrat e dhëna për vendin tonë, Trajanovski potencoi se raporti përmbante edhe kritika pozitive për implementimin e procesit të decentralizimit. Më pas, në të, Bashkësia e njësive të vetëqeverisjes lokale të Republikës së Maqedonisë – BNJVL morri ekskluzivisht kritika pozitive, respektivisht se vazhdon të jetë primar dhe faktor i fortë në krijimin dhe udhëheqjen me detyrat e rëndësishme, kompetenca dhe përgjegjësi në lëvizjen përpara të procesit të decentralizimit në Republikën e Maqedonisë. Kjo me të vërtetë na bënë krenar dhe paraqet vërtetim se me të vërtetë kemi punuar në interes të pushteteve lokale në vendin tonë, për implementim kualitativ të kompetencave të marra. Sinqerisht jemi të kënaqur që aktivitetet tona i vërteton edhe bashkësia ndërkombëtare dhe Bashkimi Europian, por kuptohet se të gjitha këto aktivitete BNJVL i implementon, para se gjithash, në interes të njësive të vetëqeverisjes lokale, respektivisht në interes të qytetarëve, ata të marrin shërbime më kualitative dhe kushte për jetesë në komunat e tyre. Këto lavdërata që i morrëm nga Bashkimi Europian do të paraqesin nxitje të vazhdojmë me të njejtën tempo, ose do të thoja me shpejtësi akoma më të madhe drejt rrugës për realizimin e decentralizimit më të suksesshëm dhe stabilitet më të madh financiar të komunave, tha në fund të fjalimit të tij para gazetarëve, kryetari i BNJVL-së, Koce Trajanovski.

ТРАДИЦИЈАТА НА „ЗЕЛС ЕКСПО“ ПРОДОЛЖУВА ПО ПЕТТИ ПАТ

Заедницата на единиците на локалната самоуправа на Република Македонија – ЗЕЛС, на 25 и 26 ноември, 2009 година, по петти пат ќе го организира Саемот на општините „ЗЕЛС ЕКСПО 2009“. Ова претставува традиционална манифестација од важен интерес на општините, каде се претставува единството на локалната власт во земјава и достигнувањата на општините и целокупниот процес на децентрализацијата во земјава. Носечка тема на овогодишниот саем е „Фискалната децентрализација и улогата и можностите за општините во Република Македонија“. Општините ќе можат да разменат искуства за текот и импликациите на процесот на децентрализација на локално ниво и да предлагаат насоки за идниот развој. Се очекува Саемот да биде посетен и од претставници на голем број меѓународни организации и институции од нашата земја, што истовремено дава можност да се остварат контакти во насока на изнаоѓање на заеднички интерес за меѓународна соработка. Исто така на Саемот, општините може директно да и се претстават на јавноста и транспарентно да го прикажат своето досегашно работење, но и идните, понатамошните планови за општината. Размената на информации и искуства што ги нуди ваквата заедничка манифестација, сама по себе ќе претставува богатство и ќе придонесе за поефикасно спроведување на надлежностите на локалните власти. Најдобрите пракси, кои во текот на изминатите четири години ги создадоа голем број општини ќе можат да бидат презентирани на овој саем. Се подготвуваат и голем број панел дискусии, дебати на претставниците на локалните власти од областа на образованието, урбанизмот, руралниот развој, управувањето со човечките ресурси, лицата задолжени за односи со јавност ќе имаат заедничка средба, исто така и одговорни за ИТ развојот на општината и за локалниот економски развој.

„ЗЕЛС ЕКСПО 2009“ ќе се одржи во просториите на Скопски Саем, во Метрополис Арена, хала 1. Службите на ЗЕЛС активно работат на подготовките на овој Саем на општините за што се подготвени и испратени формулари за пријавување на општините и сите заинтересирани за учество на саемот (бизнис сектор, меѓународни организации). На избор се ставени штандови со големина од 12м2, 16м2, 20м2, 25м2 и 50м2. Процесот на пријавување е започнат, а општините кои први ќе се пријават и ќе ја подмират обврската за учество ќе може први да одберат и соодветно место за нивниот штанд. Формуларите може да се најдат и на страната на ЗЕЛС www.zels.org.mk. Овие формулари, покрај тоа што ќе ги пополни општината, може да бидат доставени до сите заинтересирани деловни субјекти од локална заедница, за учество на „ЗЕЛС ЕКСПО 2009“. Крајниот рок за пријавување за учество е определен заклучно со 30 октомври, 2009 година. За сите дополнителни технички услуги кои би ги имале општините за време на манифестацијата, а истите не се наведени во формуларите за пријава,, одговорни се лицата од Скопски Саем, со контакт тел. 02/ 3218 388, а за информации од страна на ЗЕЛС контакт лице е Анита Николеска на anita.nikoleska@zels.org.mk, или на тел: 02/ 3099033, локал 132.

TRADITA E „BNJVL EKSPO" VAZHDON PËR HERË TË PESTË

Bashkësia e njësive të vetëqeverisjes lokale të Republikës së Maqedonisë – BNJVL, më 25 dhe 26 nëntor 2009, për herë të pestë do të organizon Panairin e komunave „BNJVL EKSPO 2009". Kjo paraqet manifestim tradicional me rëndësi të madhe për komunat, ku paraqitet uniteti i pushtetit lokal në vend dhe arritjet e komunave si dhe procesi gjithpërfshirës i decentralizimit në vend. Temë bartëse në panairin e këtij viti është „Decentralizimi fiskal dhe roli i mundësive për komunat në Republikën e Maqedonisë". Komunat do të mund të këmbejnë përvoja për rrjedhën dhe implikimet në procesin e decentralizimit në nivel lokal dhe të propozojnë drejtime për zhvillim në të ardhmen. Pritet që Panairi të jetë i vizituar edhe nga përfaqësues të shumtë të organizatave ndërkombëtare dhe institucione nga vendi, që njëkohësisht jep mundësi të hapen kontakte në drejtim të gjetjes së interesit të përbashkët për bashkëpunim ndërkombëtar. Gjithashtu në panair, komunat munden drejtpërdrejtë t'i shfaqen publikut dhe në mënyrë transparente t'a tregojnë punën e tyre të deritanishme, por edhe ato që do t'i bëjnë në të ardhmen, planet e mëtutjeshme për komunën. Këmbimi i informacioneve dhe eksperiencave që i ofron manifestimi i këtillë i përbashkët, vetë në vehte do të paraqet pasuri dhe do të kontribuon për implementim më efikas të kompetencave të pushteteve lokale. Praktikat më të mira, të cilat në rrjedhat e katër viteve të fundit i krijuan numër i madh komunash do të mund të jenë të prezantuara në këtë panair. Përgatiten edhe shumë panel diskutime, debate të përfaqësuesve të pushteteve lokale nga lëmia e arsimit, urbanizmit, zhvillimit rural, personat e detyruar për marrëdhënie me publikun do të kenë takim të përbashkët, gjithashtu edhe përgjegjës për IT zhvillimin e komunës dhe për zhvillimin ekonomik lokal.

„BNJVL EKSPO 2009" do të mbahet në hapësirat e Panairit të Shkupit, në Metropolis Arena, salla 1. Shërbimet e BNJVL-së aktivisht punojnë në përgatitjet e këtij panairi të komunave për çka janë të përgatitur dhe njëherit janë dërguar formulare për paraqitjen e komunave dhe për të gjithë të interesuarit për pjesëmarrje në panair (biznes sektori, organizatat ndërkombëtare). Në zgjedhje janë vendosur shtande me madhësi nga 12m2, 16m2, 20m2, 25m2 dhe 50m2. Procesi i paraqitjes ka filluar, ndërsa komunat të cilat të parat do të paraqiten dhe do t'i mbulojnë detyrimet për pjesëmarrje do të munden të parat të zgjedhin edhe vendin përkatës për shtandin e tyre. Formularet mund të gjinden edhe në ueb faqen e BNJVL-së www.zels.org.mk. Këto formulare, përveç asaj që do t'i plotëson komuna, mund të jenë të dorëzuara deri te të gjitha subjektet e interesuara afariste nga bashkësia lokale, për pjesëmarrje në „BNJVL EKSPO 2009". Afati i fundit për paraqitje për pjesëmarrje është përcaktuar konform me datë 30 tetor të vitit 2009. Për të gjitha shërbimet plotësuese teknike të cilat do t'i kanë komunat gjatë kohës së manifestimit, ku të njejtat nuk janë theksuar në formularet për paraqitje, përgjegjës janë personat nga Panairi i Shkupit, me këtë numër kontakti 02/ 3218 388, ndërsa për informacione nga ana e BNJVL-së personi kontaktues është Anita Nikoleska në e-mailin anita.nikoleska@zels.org.mk, ose në tel: 02/ 3099033, lokal 132.

ЗЕЛС УПАТИ БАРАЊА ДО МИНИСТЕРОТ ЗА ОБРАЗОВАНИЕ

На први и втори октомври, во хотел ,,Монтана,, во Крушево, беше одржана дводневна работилница на општинските советници за образование, прокет што се реализира со финансиска поддршка на Мисијата на ОБСЕ во Скопје. Ова беше првата обука од предвидени четири и претставуваше своевидно продолжување на минатогодишниот циклус. Овој пат беа нагласени темите за улогата и одговорноста на општинските советници, како и улогата на просветниот општински

инспектор за образование. Предвидено е по завршувањето на обуките да се изготват прирачници посветени токму на овие области. Идејата на Комисијата за образование беше да се поттикне обезбедувањето на најмалку еден советник за образование по општина, или пак да се иницира меѓуопштинска соработка и на ова поле. ,,Актуелните предизвици на локалните власти во областа на образованието,,, беше темата која предизвика бурна дискусија кај присутните 40-ина советници, а која ја водеше претседателот на Комисијата за образование при ЗЕЛС, Дарко Митевски, градоначалник на Општина Македонска Каменица. Беа истакнати актуелните проблеми на општините во спроведувањето на надлежноста на образованието, при што беа посочувани и начините за нивно надминување. Советниците истакнаа дека се уште не може да го остварат потребното ниво на соработка со претставниците од Министерството за образование и наука, укажувајќи на нивна недостапност, а го нагласија и проблемот со се уште нецелосното прафрлање на сите потребни овластувања од оваа област на локално ниво, за непречено вршење на оваа децентрализирана надлежност. Градоначалникот Митевски им соопшти на присутните дека ЗЕЛС неодамна , како контакт лице за општините од страна на министерството за образование го доби името на Даниела Граороска, на која може да и се обратат сите општински советници за образование. Присутните укажаа дека и покрај одобрените паралелки и нови наставни часови, согласностите за ново финансирање не пристигнале, со што се нарушува можноста за непречено функционирање на целиот образовен процес. Беа изнесени и други проблеми, кои беа искористени да се надополнат систематизираните ставови на ЗЕЛС од областа на образованието. Присутните побараа , сите забелешки ЗЕЛС да му ги пренесе на Министерот за образование, што беше реализирано и по оваа средба ЗЕЛС на 13 октомври, 2009 година испрати писмо до Министерот за образование во кое беа наведени сите утврдени потреби на општините, за кои министерството би требало да им излезе во пресрет при нивното разрешување.

• Исплаќањето на надоместокот за испратнини, пензионирање, и починат член на семејството. Ова се сретства кои до сега биле исплаќани од Владата, но со спроведување на процесот на децентрализација, кај општините кои се во втора фаза на децентрализација, оваа обврска е префрлена, но не се префрлени и соодветни сретства. Бараме да ја разгледате можноста во буџетот за 2010 година да се предвидат истите, со што ќе се намали оптоварувањето на општините.

• Утврдена е неадекватна распределба на финансиските средствата за превоз на учениците. Одредени општини имаат недостаток на средства, а други вишок. Потребно е ревидирање на формулата за утврдување на надоместокот за превоз на учениците, каде особено внимание треба да се посвети на општините од руралните средини чија патната мрежа не е доволно функционална, па превозот е отежнат особено во зимскиот период. Поради нерентабилноста , превозниците не сакаат да го реализираат со оние средства што ги добива општината.

• Заради постојана промена на цената на енергенсите, се чувствува одреден недостаток на сретства за греење во училиштата. Нашиот предлог е или да се помина на квартално утврдување на дотациите за греење, или пак тие да се предвидат во поголем износ со пресметка на можните зголемувања.

• Утврдено дека во голем број училишта МОН се уште нема префрлено средства за надоместок на превоз на учениците што резултира со повторно создавање на долгови кон ангажираните превозници.

• Потребно е МОН да утврди одредена ,,реонизација,, на мрежата на средните училишта во земјава, со цел да се намалат трошоците за превоз на средношколците. Особено ова да се однесува за струките што ги има во соодветната општина а учениците избираат да одат во друга општина или на подалечна релација. Општините во кои се наоѓаат најголем број на училишта се оптоварени со извршување на обврската за исплаќање на превозот на учениците, од другите општини во кои нема одредена образовна насока. При тоа ученичките домови се со слаб капацитет, не може да ја задоволат побарувачката, а децата пак кои се сместени во нив не им се исплаќаат патни трошоци за посета на своите семејства за време на викендите .

• Да се префрлат ученичките домови во сите општини, но со претходно расчистени долгови и рационализиран кадар, како и со утврдена формула за реално покривање на трошоците за нивно натамошно одржување.

• Потребно е МОН да утврди ,,стимулативни ,, мерки за наставниот кадар што држи настава во планински тешко пристапни училишта, каде нема обезбедено превоз, бидејќи со воведувањето на бруто плата, овие наставници се доведоа во нерамноправна положба со наставниците од градските, особено централните подрачја. Се предлага воведување на мерка слична како во здравството, за стимулирање на лекарите да отворат здравствени ординации во рурални средини.

• МОН и по два месеца од започнување на школска година и по претходно одобрување на нови паралелки и наставни предмети нема издадено одобрение за ново финансирање на наставници. Пред една недела е дадено одобрување само за аглиски јазик за два часа, што не соодветствува на реалните потреби. Бидејќи Агенцијата за вработување не смее ретроактивно да ги заведува вработувањата, се поставува прашањето кој ќе ги надомести трошоците за платите ?. Минатата година голем број на наставници останаа без денар и покрај тоа што цела година одржуваа настава и овозможија нерекинато одвивање на образовниот процес.

• Недостаток од наставен кадар за англиски и информатика.

• Задолжително обезбедување на средства за финансирање на најмалку едно лице по училиште што ќе ја одржува компјутерската мрежа и обезбедување на средства за поправки на компјутерите.

• Обезбедување на средства за одржување на хигиената во училиштата, што е особено значајно во услови на зголемени можности од епидемии. Средства за дератизација, дезинфекција и дезинсекција. Но исто така и за зголемување на бројот на кадарот што ќе ја одржува хигиената кој беше драстично намален во изминатиот период како резултат на владини мерки. Еден или двајца хигиеничари по училиште апсолутно не може да ги задоволи потребните хигиенски стандарди.

• Неопходно е обезедување на средства за спроведување на ,,продлабочени,, здравствени прегледи на образовниот кадар, кој сега се сведува на рутинска безбачајна здравствена контрола. Потребни се повеќе специјалистички прегледи, особено воведување на прегледи за следење на здравствено психолошката состојба на просветните работници .

• Потребно ревидирање на формулата за распределба

на средствата за наменските дотации, независно што општините од втората фаза добиваат блок дотации. Учество на претставници од техничката група на Комисијата на ЗЕЛС, (советници за образование во општините) и на експерти, со цел создавање на барем приближно подеднакви услови за обезбедување на квалитетна образовна услуга во сите општини .

• Што поскоро создавање на услови за префрлање на сопственоста не само на училишните згради, туку и на земјиштето на кое тие се наоѓаат. Обезбедување на помош од МОН, на оние општини кои имаат проблеми со префрлање на училиштата во катастар (немање на соодветна документација, нерасчистени имотно-правни односи, приватно земјиште....).

• Учество на ЗЕЛС при утврдувањето на критериумите и при распределувањето на средствата за капиталните инвестиции во образованието, наменети за општините.

BNJVL DËRGOI KËRKESË DERI TE MINISTRI PËR ARSIM

Më një dhe dy tetor, në hotel „Montana„ në Krushevë, ishte mbajtur punëtori dyditore për këshilltarët komunal përgjegjës për arsim, projekt që realizohet me përkrahje financiare të Misionit të OSBE-së në Shkup. Ky ishte trajnimi i parë nga katër të parashikuarat dhe paraqiste vazhdimin e ciklit të mëtutjeshëm. Kësaj rradhe ishin theksuar temat për rolin dhe përgjegjësitë e këshilltarëve komunal, si dhe roli i inspektorit arsimor komunal. Është parashikuar pas përfundimit të trajnimeve të përgatiten doracakët të përkushtuar mu në këto lëmi. Idea e Komisionit për arsim ishte të nxitet sigurimi i një këshilltari për arsim nëpër komuna, ose prap të inicohet bashkëpunim ndërkomunal në këtë fushë. „Sfidat aktuale të pushteteve lokale në fushën e arsimit„ ishte tema e cila shkaktoi diskutim të madh te 40 këshilltarë të pranishëm, të cilën e udhëheqi kryetari i Komisionit për arsim pranë BNJVL-së, Darko Mitevski, kryetar i komunës së Makedonska Kamenicës. Ishin përmendur problemet aktuale të komunave në implementimin e kompetencës në arsim, me çka u përmendën edhe mënyrat për tejkalimin e tyre. Këshilltarët theksuan se akoma nuk munden të realizojnë nivelin e nevojshëm të bashkëpunimit me përfaqësuesit nga Ministria për arsim dhe shkencë, duke treguar për mos qasjen e tyre, ndërsa përmendën edhe problemin me bartjen jo të plotë e të gjitha autorizimeve të nevojshme nga kjo lëmi në nivel lokal, për kryerjen papengesë të kësaj kompetence të decentralizuar. Kryetari Mitevski u kumtoi të pranishmëve se BNJVL më herët, si person për kontakt për komunat nga ana e ministrisë për arsim morri emrin e Daniela Graoroska, të cilës mund t'i drejtohen të gjithë këshilltarët komunal për arsim. Pjesëmarrësit treguan se edhe përveç paraleleve të miratuara dhe orëve të reja mësimore, pajtueshmëri për financim të ri nuk kanë arritur, me çka prishet mundësia për funksionim papanegesë për tërë procesin arsimor. U theksuan edhe probleme tjera, të cilat ishin shfrytëzuar për tu plotësuar qëndrimet e sistematizuara të BNJVL-së nga fusha e arsimit. Pjesëmarrësit kërkuan, të gjitha vërejtjet BNJVL t'i përcjell te ministri për arsim, që ishte realizuar dhe pas këtij takimi BNJVL më 13 tetor 2009, dërgoi letër deri te ministri për arsim në të cilen ishin përmendur të gjitha nevojat e caktuara të komunave, për të cilat ministria do duhet t'ju del në ndihmë gjatë zgjidhjes së tyre.

• Pagesa e kompensimit për tepricë, pension, dhe anëtar që ka ndëruar jetë i familjes. Këto janë mjete të cilat deri më tani janë paguar nga qeveria, por me implementimin e procesit të decentralizimit, ky detyrim është bartur, por nuk janë transferuar edhe mjetet përkatëse. Kërkojmë t'a shqyrtojmë mundësinë e buxhetit për vitin 2010 të parashikohen të njejtat, me çka do të zvogëlohet ngarkesa e komunave.

• Është caktuar shpërndarja joadekuate e mjeteve financiare për transport të nxënësve. Komuna të caktuara kanë mungesë të mjeteve, ndërsa të tjera tepricë. E nevojshme është revidimi i formulës për caktimin e kompensimit për transport të nxënësve, ku vëmendje e veçantë duhet t'i kushtohet komunave nga rrethet rurale rrjetet e të cilave rrugore nuk janë plotësisht funksionale, por transporti është i ngarkuar veçanërisht në periudhën dimërore. Për shkak të jorentabilitetit, trasnportuesit nuk dëshirojnë t'a realizojnë me ato mjete që i merr komuna.

• Për shkak të ndryshimit të vazhdueshëm të çmimit të energjenseve, ndihet mungesë e mjeteve për ngrohje në shkollat. Propozimi ynë është ose të kalohet në caktim kuartal të dotacioneve për ngrohje, ose prap ato të parashikohen në shumë më të madhe me llogarinë e rritjeve të mundshme.

• U caktua se në shumë shkolla MASH akoma nuk ka transferuar mjete për kompensim të trasnportit të nxënësve që rezulton me krijimin e borxheve kah transportuesit e angazhuar.

• E nevojshme është që MASH të cakton „reonizim„ të caktuar të rrjetit të shkollave të mesme në vend, me qëllim që të zvogëlohen shpenzimet për transportin e nxënësve në shkolla të mesme. Veçanërisht kjo ka të bëjë për drejtimet që i ka në komunën përkatëse dhe nxënësit zgjedhin të shkojnë në komunë tjetër ose në relacion më të largët. Komunat në të cilat ndodhen numër më i madh i nxënësve janë të ngarkuar me kryerjen e detyrimit për pagesën e transportit të nxënësve, nga komunat tjera në të cilat nuk ka drejtim të caktuar arsimor. Gjatë kësaj shtëpitë e nxënësve janë me kapacitet të dobët, nuk mund të kënaqin kërkesën, ndërsa fëmijët të cilët janë të vendosur në to nuk u paguhen shpenzimet rrugore për vizitë familjeve të tyre për kohën e vikendeve.

• Të transferohen kampuset e nxënësve në të gjitha komunat, por me borxhe paraprakisht të pastruara dhe kuadër racional, si dhe me formulë të caktuar për mbulim real të shpenzimeve për mirëmbajtjen e tyre të mëtutjeshme.

• E nevojshme është që MASH të cakton masa „stimuluese„ për kuadrin mësimor që mban mësim në shkollat malore që janë të vështira për arritje, ku ka transport të siguruar, sepse me vendosjen e bruto rrogës, këta arsimtarë u vendosën në pozitë të papërshtatshme me arsimtarët nga rajonet e qytetit, veçanërisht ato qendrore. Propozohet vendosja e masës së ngjashme si në shëndetësi, për stimulimin e mjekëve që të hapin ordinanca shëndetësore në rajonet rurale.

• MASH edhe pas dy muajve nga fillimi i vitit shkollor dhe pas miratimit paraprak të paraleleve të reja dhe lëndëve mësimore nuk ka dhënë miratim për financimin e ri të arsimtarëve. Para një jave është dhënë miratim vetëm për gjuhën angleze për dy orë, që nuk përshtatet me nevojat reale. Për shkak se agjencioni për punësim nuk mundet në mënyrë retroaktive t'i evidenton punësimet, parashtrohet pyetja kush do t'i kompenson shpenzimet për rrogat? Vitin e kaluar shumë arsimtarë mbeten pa denarë edhe përveq asaj që gjatë tërë vitit mbajtën mësim dhe mundësuan zhvillim papengesë të procesit arsimor.

• Mungesë nga kuadri mësimor për gjuhë angleze dhe informatikë.

• Sigurim i detyrueshëm i mjeteve për financimin e më së paku një personi nëpër shkolla që do të mirëmban rrjetin kompjuterik dhe sigurimin e mjeteve për rregullimin e kompjuterëve.

• Sigurimin e mjeteve për mirëmbajtjen e higjienës në shkolla, që është veçanërisht e rëndësishme në kushte të rritjes së mundshme nga epidemitë. Mjete nga deratizimi, dezinfektimi dhe dezinsektimi. Por gjithashtu edhe për rritjen e numrit të kuadrit që do t'a mban higjienën që ishtë në mënyrë drastike e zvogëluar në periudhën vijuese si rezultat i masave qeveritare. Një ose dy pastrues nëpër shkolla apsolutisht nuk mundet t'i kënaq standardet e nevojshme pastruese.

• I detyrueshëm është sigurimi i mjeteve për implementimin e kontrolleve të „thelluara„ shëndetësore në kudrin arsimor, i cili tani më bëhet në kontroll shëndetësor rutinë. Të nevojshëm janë më shumë kontrolle specialistike, veçanërisht vendosja e kontrolleve për vëzhgimin e gjendjes shëndetësore psikologjike të punëtorëve në arsim.

• Revidim i nevojshëm i formmulës për shpërndarjen e mjeteve për dotacionet e dedikuara, pavarësisht që komunat nga faza e dytë marrin bllok dotacione. Pjesëmarrje të përfaqësuesve nga grupi teknik i Komisionit të BNJVL-së, (këshilltarë për arsim në komuna) dhe të ekspertëve, me qëllim krijimin e kushteve të përafërta të njejta për sigurimin e shërbimit kualitativ arsimor në të gjitha komunat.

• Sa më shpejtë krijimin e kushteve për bartjen e pronësisë jo vetëm të ndërtesave shkollore, por edhe të tokës ku ato ndodhen. Sigurimin e ndihmës nga MASH, të atyre komunave që kanë probleme me bartjen e shkollave në kadastër (mos pasja e dokumentacionit përkatës, marrëdhënie të papastruara pronësoro-juridike, tokë bujqësore...).

• Pjesëmarrja e BNJVL-së gjatë përcaktimit të kritereve dhe gjatë shpërndarjes së mjeteve për investime kapitale në arsim, të dedikuara për komunat.

СЕДМИ НОЕМВРИ, КРАЕН РОК ЗА ПОДНЕСУВАЊЕ НА АПЛИКАЦИИТЕ ЗА ОРИО ПРОГРАМАТА

Најдоцна до 7 ноември, единиците на локалната самоуправа имаат можност да аплицираат со проекти за добивање на финансиска поддршка од ОРИО програмата. Оваа програма им е достапна за користење и на општините, но единствено во соработка и со поддршка од соодветното ресорно министерство, при што апликацијата за предвидениот проект се поднесува од страна на министерствата. Секој доставен проект, исто така, претходно мора да добие ,,писмо за поддршка" од Министерството за финансии. Приоритетните сектори за доставување проектни предлози се : води; животна средина и сектор социјални услуги, како и образование.

Реализацијата на ОРИО проектите се финансира преку Министерството за развојна соработка на Кралството Холандија, додека Агенцијата за меѓународна соработка (ЕВД) е задолжена за нивна имплементација. Владата на Кралството Холандија со години наназад претставува најголем билатерален донатор во Република Македонија. Соработката со Холандија се реализира во рамките на неколку инструменти. Овој инструмент е наменет за финансирање на големи и јавни инфраструктурни проекти во земјите во развој, преку кој во 2009 година, 50 земји вклучително и Република Македонија ќе можат да располагаат со околу 180 милиони евра за реализација на проекти од неколку сектори. Минимумот за еден проект изнесува два милиони ерва, а максимумот 60 милиони евра. Критериумите врз основа на кои се проценуваат барањата за ОРИО грантовите вклучуваат посебни услови во однос на инфраструктурата на земјата – барател, одржливоста на плановите како и нивната применливост при развојот.

Програмата овозможува поддршка на сите фази од проектниот циклус.

Според амбасадорот на Кралството Холандија, Симон Филипини ОРИО е значајна програма за поддршка на холандските партнери - земји во развој за спроведување на инфраструктурни проекти. „Конкуренцијата за ваквите проекти е голема, но се надевам дека тоа ќе ве охрабри да подготвите одлични проекти„ рече Н.Е. Филипини, на промоцијата на оваа Програма во Владата на РМ, на која учествуваа голем број на градоначалници и претставници на локалната власт.

По доставувањето на проектите од министерствата до Секретаријатот за европски прашања на РМ, најдоцна до 16 ноември, 2009 година истите ќе бидат проследени до Агенцијата за меѓународна соработка (ЕВД). Се очекува до крајот на годината да се изврши евалуацијата и да се соопштат резултатите, односно одобрените апликации. Повеќе информации за ОРИО програмата можете да најдете на web страната http://www.evd.nl/business/programmes/programmaint_ori.asp?land=ori.

SHTATË NËNTORI, AFATI I FUNDIT PËR DORËZIM TË APLIKACIONEVE PËR ORIO PROGRAMIN

Më së voni deri më 7 nëntor, njësitë e vetëqeverisjes lokale kanë mundësi të aplikojnë me projekte për marrjen e përkrahjes financiare nga ORIO programi. Ky program u është i arritshëm për shfrytëzim edhe komunave, por vetëm në bashkëpunim dhe me përkrahje nga ministria resore adekuate, me çka aplikacioni për projektin e parashikuar bartet nga ana e ministrive. Secili projekt i dorëzuar, gjithashtu, paraprakisht duhet të merr ,,letër për përkrahje" nga Ministria për financa. Sektorët prioritarë për dorëzimin e propozimeve projektuese janë: ujërat; mjedisi jetësor dhe sektori i shërbimeve sociale, si dhe arsimi.

Realizimi i ORIO projekteve financohet nëpërmjet Ministrisë për bashkëpunim zhvillimor të Mbretërisë Holandeze, përderisa Agjencioni për bashkëpunim ndërkombëtarë (EVD) është i detyruar për implementimin e tyre. Qeveria e Mbretërisë Holandeze shumë vite më rradh paraqet donator më të madh bilateral në Republikën e Maqedonisë. Bashkëpunimi me Hollandën realizohet në kuadër të disa instrumenteve. Ky instrument është i dedikuar për financimin e projekteve të mëdha publike infrastrukturore në vendin në zhvillim, nëpërmjet të cilit në vitin 2009, 50 shtete përfshirë këtu edhe Republikën e Maqedonisë do të mund të disponojnë me rreth 180 milion euro për realizimin e projekteve nga disa sektorë. Minimum për një projekt arrin dy million euro, ndërsa maksimumi 60 milion euro. Kriteret në bazë të së cilës vlerësohen kërkesat për ORIO grantet përfshijnë kushte të veçanta në lidhje me infrastrukturën në vend – kërkuesi, mirëmbajtja e planeve si dhe zbatueshmëria e tyre gjatë zhvillimit.

Programi mundëson përkrahjen e të gjitha fazave nga cikli projektues.

Sipas ambasadorit të Mbretërisë Holandeze, Simon Filipini ORIO është program i rëndësishëm për përkrahjen e partnerëve holandez – vende në zhvillim për implementimin e projekteve infrastrukturore. ,,Konkurrenca për projektet e këtilla është e madhe, por shpresoj se kjo do t'ju jep vullnet të përgatisni projekte të shkëlqyera,, theksoi Sh.T. Filipini, në promovimin e këtij program në Qeverinë e R.M-së, ku morrën pjesë kryetarë të shumtë komunash dhe përfaqësues të pushtetit lokal. Pas dorëzimit të projekteve nga ministritë deri te Sekretariati për çështje europiane të R.M-së, më së voni deri më 16 nëntor 2009, të njejtat do të jenë të dorëzuara deri te Agjencioni për bashkëpunim ndërkombëtarë (EVD). Pritet deri në fund të vitit të kryhet evaluim dhe të kumtohen rezultatet, respektivisht aplikacionet e miratuara. Më shumë informacione për ORIO programin mund të merrni në ueb faqen http://www.evd.nl/business/programmes/programmaint_ori.asp?land=ori.

РАЗВИВАЊЕ
НА ВЕБ АПЛИКАЦИЈА ЗА ПОВРЗУВАЊЕ НА ОПШТИНАТА СО НЕЈЗИНИТЕ БУЏЕТСКИ КОРИСНИЦИ

УСАИД - Проектот за локална самоуправа го поддржува развивањето на веб апликација, со чија помош општината ќе биде поврзана со нејзините буџетски корисници, а кое истовремено овозможува директно разменување на сите финансиски информации. Оваа апликација како решение произлезе од иницијативата на две општини: Битола и Град Скопје, кои ја антиципираа реалната потреба од еден ваков систем. Апликацијата се развиваше во периодот од јуни до септемвври 2009 а од октомври до март 2010 општините кои се вклучени во пилот фазата (Битола, Прилеп, Град Скопје, Кисела Вода, Гостивар и Струмица) ќе ја користат оваа апликација. За користење на оваа апликација не е потребно инсталирање на опрема или пак инсталирање на софтвер, доволно е општините да имаат персонален компјутер со интернет конекција. За времетраење на пилот фазата општините корисници ќе дадат своите предлози за измени и подобрувања, кои ќе се инкорпорираат во апликацијата. Трошоците за развој на апликацијата до нејзино финализирање по тест периодот, ги покрива УСАИД -Проектот за локална самоуправа, а по завршувањето на тест периодот, апликацијата ќе биде достапна за користење за сите општини кои се заинтересирани за истата, со одреден месечен надоместок за одржувањето.

Корисата од оваа апликација е повеќекратна: Финансиските работници во општината ќе го избегнат мануелното поединечно внесување на податоците од сите буџетски корисници, со што се елиминираат можностите за било какви грешки, значително се намалува времето за обработка на податоците и се добива време за анализа на истите. Градоначалниците ќе имаат директен увид во трошоците на поединичните буџетски корисници, ќе можат да го следат трендот на истите и да ги споредуваат индикаторите помеѓу различните буџетски корисници во нивната општина.

Оваа апликација е пред се наменета за единиците на локална самоуправа и нејзините буџетски корисници, но истата може многу лесно да им овозможи пристап и на други заинтересирани страни, како на пример централната власт доколку се јави ваква потреба.

ZHVILLIMI
I UEB APLIKACIONIT PËR LIDHJEN E KOMUNAVE ME SHFRYTËZESIT E VET BUXHETOR

USAID – Projekti për vetëqeverisje lokale e përkrah zhvillimin e ueb aplikacionit, me ndihmën e së cilit komuna do të jetë e lidhur me shfrytëzuesit e vet buxhetor, dhe i cili njëkohësisht mundëson drejtpërdrejtë këmbimin e të gjithë informacioneve financiare. Ky aplikacion si zgjidhje doli nga iniciativa e dy komunave: Manastir dhe Qyteti i Shkupit, të cilët e parashikuan nevojën reale nga një sistem i këtillë. Aplikacioni u zhvillua në periudhën nga qershori e deri më shtator të 2009 dhe nga tetori e deri më mars të vitit 2010 komunat që janë të përfshira në pilot fazën (Manastiri, Prilepi, Qyteti i Shkupit, Kisella Voda, Gostivari dhe Strumica) do ta shfrytëzojnë këtë aplikacion. Për shfrytëzimin e këtij aplikacioni nuk është i nevojshëm instalimi i pajisjes ose instalimi i softverit, e mjaftueshme është komunat të kenë kompjuter personal me konektim në internet. Për kohëzgjatjen e pilot fazave komunat shfrytëzuese do të japin propozime të tyre për ndryshime dhe përmirësime, të cilat do të inkorporohen në aplikacion. Shpenzimet për zhvillim të aplikacionit deri te finalizimi i saj pas test periudhës, i mbulon USAID-Projekti për vetëqeverisje lokale, dhe pas përfundimit të test periudhës, aplikacioni do të jetë i arritshëm për shfrytëzim për të gjitha komunat të cilat janë të interesuara për të njejtën, me kompensim të caktuar mujorsh për mirëmbajtje.

Dobia nga ky aplikacion është shumëpalësh: punëtorët financiar në komunë do t'a shmangin vendosjen manuale të të dhënave nga përdoruesit buxhetor, me çka eliminohen mundësitë për gabime të mundura, njëherit zvogëlohet koha për përpunimin e të dhënave dhe merret kohë për analizën e së njejtës. Kryetarët do të kenë kontroll direkt në shpenzimet individuale të përdoruesve buxhetor, do të mund t'a përcjellin trendin e të njejtave dhe t'i implementojnë indikatorët ndërmjet shfrytëzuesve të ndryshëm buxhetor në komunën e tyre.

Ky aplikacion para se gjithash është i dedikuar për njësitë e vetëqeverisjes lokale dhe përdoruesve të vet buxhetor, por e njejta mundet shumë lehtë t'ju mundëson qasjen e palëve tjera të interesuara, si përshembull pushteti qendror në qoftë se paraqitet nevojë e këtillë.

КОМИСИЈАТА ЗА ФИНАНСИРАЊЕ ПРИ ЗЕЛС ДИКУТИРАШЕ ЗА МОЖНОСТИТЕ ЗА ПОГОЛЕМА ФИСКАЛНА СТАБИЛНОСТ НА ОПШТИНИТЕ

Комисијата за финансирање, ја одржа својата трета средба, на 7 и 8 октомври, во Маврово. Дводневната работилница беше поделена во два дела, при што првиот дел беше посветен на презентирање на одредени анализи и препораки на експерти, ангажирани од УСАИД проектот за подршка на активностите на македонските локални самоуправи, додека вториот дел беше организиран како класичен состанок на комисијата.

На првиот дел на состанокот, американскиот експерт за финансиски прашања, господин Тони Левитас, ги претстави своите наоди и препораки за подобрување на моменталната финансиска состојба на општините во Република Македонија. Една од неговите препораки е да се побара од Владата на РМ зголемување на средствата од персоналниот данок, од 3 на 12 проценти, додека од данокот на додадена вредност, ЗЕЛС да не бара зголемување . Согласно неговите препораки и мислења на овој начин би се направило воедначување на финансиската состојба во општините и разликите кои постојат сега не би биле толку големи.

Вториот експерт на УСАИД беше господинот Аце Коцевски, кој ја изложи својата анализа во поглед на капиталните дотации кои се делат на општините, како и слабите капацитети на Комисијата за следење на развојот на системот на финансирање на ЕЛС. При неговото излагање тој се осврна и ненавремените информации кои министерството за финансии, иако за тоа има законска обврска, не ги доставува навреме до општините, како што се информациите за средства кои општините треба да ги предвидат во своите буџети за следната година.

Анализата на Коцевски, констатираше и постојано намалување на средствата кои општините ги добиваат како капитални инвестиции, а особено тој податок се однесува на фондот за патиштта, како и од фондот за недоволно развиени подрачја и фондот за изградба на водоводи и канализации. Недоволно транспарентните критериуми и невклучувањето на ЗЕЛС при распределбата на овие средства, беше особено нагласено.

Во вториот дел од средбата, Комисијата за финансирање разгледа неколку точки , како:

1. Измена во методологијата за утврдување на вредноста на имотот,
2. Разгледување на финансискиот извештај по завршната сметка на ЗЕЛС за 2008 година,
3. Разгледување на извештајот од независна ревизорска куќа за работата на ЗЕЛС во 2008 година.

По детално разгледување на сите три точки на дневниот ред, членовите на Комисијата за финансирање при ЗЕЛС, дадоа позитивно мислење.

KOMISIONI PËR FINANCIM PRANË BNJVL-SË DISKUTOI PËR MUNDËSITË PËR STABILITET MË TË MADH FISKAL TË KOMUNAVE

Komisioni për financim, mbajti takimin e tretë, më 7 dhe 8 tetor, në Mavrovë. Punëtoria dyditore ishte ndarë në dy pjesë, me çka pjesë e parë i'u përkushtua prezantimeve dhe analizave të caktuara dhe rekomandimeve të ekspertëve, të angazhuar nga projekti i USAID-it për mbështetje të aktiviteteve të vetëqeverisjeve lokale në Maqedoni, ndërsa pjesa e dytë ishte organizuar si mbledhje klasike e komisionit.

Në pjesën e parë të mbledhjes, eksperti amerikan për çështje financiare, zotëri Toni Levitas, i paraqiti hapat dhe rekomandimet e veta për përmirësimin e gjendjes momentale financiare të komunave në Republikën e Maqedonisë. Një ndër rekomandimet e tij është që të kërkohet nga Qeveria e R.M-së rritje të mjeteve nga tatimi personal, nga 3 në 12 përqind, ndërsa nga tatimi i vlerës së shtuar, BNJVL të mos kërkon rritje. Konform rekomandimeve dhe mendimeve të tij kjo mënyrë do të bëhej me barazimin e gjendjes financiare në komuna dhe dallimet që ekzistojnë në komuna si dhe dallimet që ekzistojnë tani nuk do të ishin kaq të mëdha.

Ekpserti i dytë i USAID ishte zotëri Ace Kocevski, i cili e paraqiti analizën e tij në pikëpmaje të dotacioneve kapitale që ndahen në komuna, si dhe kapacitetet e dobëta të Komisionit për vëzhgimin e zhvillimit të sistemit të financimit të NJVL-ve. Gjatë paraqitjes së tij ai u kthye te informacionet e parakohëshme të cilat ministria për financa, edhe pse për ato ka detyrim ligjor, nuk i dërgon në kohë të duhur deri te komunat, siç janë informacionet për mjete të cilat komunat duhet t'i parashikojnë në buxhetet e tyre për vitin tjetër.

Analiza e Kocevskit, konstatoi edhe ulje të vazhdueshme të mjeteve të cilat komunat i marrin si investime kapitale, dhe veçanërisht ajo e dhënë ka të bëjë me fondin për rrugë, si dhe nga fondi për rajonet jo shumë të zhvilluara dhe fondi për ndërtimin e ujësjellësit dhe kanalizimit. Kriteret e pamjaftueshme transparente dhe mospërfshirja e BNJVL-së gjatë shpërndarjes së këtyre mjeteve, ishte veçanërisht e theksuar.

Në pjesën e dytë nga takimi, Komisioni për financim shqyrtoi disa pika, si:

1. Ndryshim në metodologjinë për caktimin e vlerës së pronës,
2. Shqyrtimin e raportit financiar pas llogarisë përfundimtare të BNJVL-së për vitin 2008,
3. Shqyrtim të raportit nga shtëpia e pavarur revizore për punën e BNJVL-së në vitin 2008.

Shqyrtim më detajues për të gjitha pikat e rendit të ditës, anëtarët e Komisionit për financim pranë BNJVL-së, dhanë mendim pozitiv.

„ФОРУМИ ВО ЗАЕДНИЦАТА“ ИНСТИТУЦИОНАЛНА ФОРМА НА ГРАЃАНСКО УЧЕСТВО ВО ЛОКАЛНАТА ВЛАСТ

Во просториите на ЗЕЛС, на седми октомври, 2009 година, беше одржана средба на Работната група за реализација на проектот „Институционализација на форумите“. Беше разгледан Предлогот за изменување и дополнување на Статутите на општините, што го подготви ангажирана експертска група. Се дискутираше за Предлог –Статутарна Одлука за измена на статутите на општините, како и за Предлог – Правилникот за организирање и одржување на форумите на граѓаните во општината, во кој ќе биде разработено свикувањето, начинот на работа, одлучувањето и други прашања значајни за ефективно спроведување и одржување на оваа форма на демократско учество на граѓаните.

Правилникот, беше предложено да содржи одредби заеднички за сите видови на форуми, апоединечно : Форум на заедницата, Тематски форум, Меѓуопштински форум и Буџетски форум, да бидат разработени во посебна форма.

Предлозите и забелешките кои произлегоа од средбата се доставени до Програмскиот одбор формиран во рамките на Програмата „Форуми во заедницата“, а потоа согласно предвидените активности за реализација на проектот „Институционализација на форумите“, ќе бидат организирани четири регионални работилници на кои повиканите претставници од општините ќе дадат свои мислења, предлози и препораки. Управниот Одбор на ЗЕЛС ќе ги разгледа предлог- документите и доколку ги усвои ќе упати препорака до општините и тие да пристапат кон нивно усвојување и имплементирање, односно измени во општинските статути. На тој начин ,,форуми во заедницата,, ќе претставува уште една институционализирана форма на граѓанско учество во локалната власт, покрај постоечките форми како што се јавните трибини, анкетите, предлозите на граѓаните и други.

„FORUME NË BASHKËSI” FORMË INSTITUCIONALE E PJESËMARRJES QYTETARE NË PUSHTETIN LOKAL

Në lokacionet e BNJVL-së, më shtatë tetor, të vitit 2009, ishte mbajtur takim i grupit punues për realizimin e projektit ,,Institucionalizim të forumeve”. Ishte shqyrtuar propozimi për ndryshimin dhe plotësimin e Statuteve të komunave, që i përgatiti grupi i angazhuar ekspertik. U diskutua për Propozim – Rregulloren për organizimin dhe mirëmbajtjen e forumeve të qytetarëve në komunë, në të cilën do të jetë e përpunuar thirrja, mënyra e punës, vendosja dhe çështje tjera për implementim efektiv dhe mirëmbajtja e kësaj forme të pjesëmarrjes demokratike të qytetarëve.

Rregullorja, ishte propozuar të përmban dispozita të përbashkëta për të gjitha llojet e forumeve, dhe individualisht: forum i bashkësisë, forum tematik, forum ndërkomunal dhe forum buxhetor, të jenë të përpunuara në formë të veçantë.

Propozimet dhe vërejtjet që dolën nga takimi janë dorëzuar deri te bordi programor i formuar në kuadër të ,,Forume në bashkësi”, dhe pastaj konform aktiviteteve të parashikuara për realizimin e projektit ,,Institucionalizim të forumeve”, do të jenë të organizuara katër punëtori regjionale në të cilat përfaqësuesit e ftuar nga komunat do të japin mendime, propozime dhe rekomandimet e tyre. Bordi drejtues i BNJVL-së do t'i shqyrton propozim-dokumentet dhe në qoftë se i miraton dhe implementon, respektivisht ndryshimet në statutet komunale. Në atë mënyrë ,,forume në bashkësi,, do të paraqet edhe një formë tjetër institucionale e pjesëmarrjes qytetare në pushtetin lokal, përskaj formave ekzistuese siç janë tribunat publike, anketat, propozimet e qytetarëve etj.

ОДРЖАНА ЧЕТВРТАТА СЕДНИЦА
НА УПРАВНИОТ ОДБОР НА ЗЕЛС

На 20 октомври, 2009 година, во просториите на ЗЕЛС, Управниот Одбор на ЗЕЛС ја оддржа четвртата седница на која членовите дискутираа за значајни теми од областа на локалната власт. Беше разгледан предлогот за распределба на садови за отпад по општините, при што беше прифатено таа да се врши според бројот на жители во единиците на локалната самоуправа. Управниот Одбор го разгледуваше и предлогот за промена на методологијата за пресметка на данокот на имот. Беше укажано дека истата треба уште еднаш да се препрати до сите општини, да се соберат повеќе мислења со цел донесување на најправилно решение. Потоа беше разгледан независниот ревизорски извештај за финансиското работење на ЗЕЛС во 2008 година, како и финансискиот извештај, кои претходно беа дискутиран и од членовите на Комисијата за финансирање и од Надзорниот одбор на ЗЕЛС. Сите членови на УО едногласно ги прифатија извештаите. На седницата особена дискусија предизвика информацијата за усвоената стратегија за пренос на управување на градежно неизградено земјиште на општините, што ја подготви посебно формирана Работна група, од страна на Владата на РМ, која имаше задача да предложи алтернативи за можен трансфер на државното градежно земјиште од страна на централната на локалните власти, а во која учествуваа и тројца претставници од ЗЕЛС, градоначалниците : Марјан Ристески, градоначалник на Општина Прилеп, Рамиз Мерко, градоначалник на Општина Струга и Александар Петрески, градоначалник на Општина Охрид. Работна група како најсоодветна солуција го предлага трансферот на државното градежно земјиште да се спроведе според принципот на ,,категоризација на градбите" кои се предвидени да се градат на државното градежно земјиште, со што општините би станале сопственици на државното градежно земјиште на кое се предвидуваат градби од трета, четврта и петта категорија, според Законот за градење. . Со ова ќе се востанови нова категорија градежно земјиште и тоа ,,општинско градежно земјиште" со што Република Македонија ќе се вброи во земјите каде најчесто постојат три категории на градежно земјиште и тоа:државно, општинско и приватно. Работната група смета дека право на сопственост над градежното земјиште треба да се запише и на граджното земјиште врз кое се изградени објекти кои служат за вршување на јавни функции од страна на ЕЛС, согласно Законот за локална самоуправа, односно градежното земјиште врз кое се изградени, основните училишта, детските градинки, средните училишта, домови на култура, библиотеки, домови на стари лица, противпожарни станици, општински згради, музеи и други објекти во кои се извршуваат општински надлежности. Постапката за издавање и продажба на општинското градежно земјиште би ја воделе општинските органи и општинската администрација, во согласност со позитивното законодавство. Присутните беа информирани дека доколу Владата ја одобри оваа стратегија, ќе следат измени во позитивната законска легислатива. Управниот одбор на ЗЕЛС донесе заклучок дека се согласува со содржината на Стратегијата, но истовремено инсистира да се земат во предвид и имплементираат следните барања:

- Со стратегијата да се предвиди и постапка на

ревидирање на категоризацијата на објектите кои според законот за градење се категоризирани во 1 и 2 категорија, а за кои дозвола за градба издава надлежниот орган на државната управа. Постапката на ревидирање на категоризацијата да се изврши во взаемна консултација со ЗЕЛС.

• Да се изврши скратување на крајниот рок за изготвување на предлог - текст на нови и изменување и дополнување на постојните закони опфатени со оваа стратегиј, а согласно заклучоците на Владата и тоа наместо 30 март, 2010 г. истиот да биде 31 декември, 2009 г. Овие рокови се однесуваат на изготвувањето на нов или изменување и дополнување на постојниот Закон за градежно земјиште, Закон за сопственост и други стварни права, Закон за државно правобранителство, Закон за катастар на недвижности, Закон за локалната самоуправа и Закон за приватизација и закуп на градежно земјиште во државна сопственост. Содржината на нацрт - актите истовремено да бидат доставени до ЗЕЛС за утврдување на свои предлози и сугестии по истите, а во рамките на утврдената стратегија.

На дневен ред беше ставено и донесувањето на Одлука за утврдување на составот на комисиите при ЗЕЛС и избор на претседатели на истите. Беа изгласани сите членови и претседателите на комисиите, освен на комисиите за образование и финансии кои беа дефинирани во претходниот период, поради потребата од итно превземање на одредени активности.

Членовите на УО дискутираа и за одржувањето на традиционалната манифестација,,ЗЕЛС-ЕКСПО, саем на општините што беше договорено да се одржи на 25 и 26 ноември, 2009 година, на ,,Скопското сајмиште", за што службите на ЗЕЛС беа задолжен да ги превземат сите потребни подготовки и целокупната организација на овој многу важен настан за единиците

на локалната самоуправа во нашата земја. Ова особено што локалниот економски развој е од приоритетно значење за општините, па оттука особен акцент во текот на манифестацијата ќе се стави на презентација и промоција на потенцијалите и можностите за привлекување странски инвестиции. За оваа цел, ЗЕЛС ќе оствари контакти со сите субјектите кои би ја известиле деловната заедницо во републиката и во странсво за можоста да се презентираат и да се запознаат со потенцијалите на општините за воспоставување деловна соработка во областа на локалниот економски развој. ЗЕЛС ќе упати покани до странските дипломатски претставништва во републиката со повик да ја проследат можноста за присуство на странски компании на оваа манифестација до деловните субјекти од своите земји.

На седницата се дискутираше и за можноста, првата сабота од секој месец да биде работна за дел од општинската администрација, а особено општинските услужни центри. ЗЕЛС ќе изврши дополнителни консултации со општините околу подржувањето на овој предлог, како и за прашањето за регулирањето на надоместокот на ангажираните општински службеници. Оваа активност би се спроведувала со цел да им се излезе во пресрет на што поголем број на граѓани, да можат да ги достават или подигнат потребните документи, како и да добијат потребни информации, а тоа не се во можност да го сторат во текот на работната недела.

Беше разгледан и дописот на Општина Македонски Брод, со кој го информира ЗЕЛС и УО дека неосновано му е одземена надлежноста во областа на урбанизмот од страна на Министерството за транспорт и врски. Управниот Одбор беше категоричен дека општините мора да се изборат за поголема самостојност во работењето и да се упати апел дека ваквите постапки на

определени министерства не одат во прилог на децентрализацијата, особено кога заради одредени поединечни случаи се одземаат целокупните ингеренциите од одредена надлежност на локалната власт.

Поради се позачестени проблеми со напојувањето на електрична енергија и исклучување од страна на ЕВН, беше предложено претставници од Управниот одбор на ЗЕЛС да се сретнат со раководството на ЕСМ-ЕВН. Беше предложено да се организира средба и на претставници од ЗЕЛС со министерот за образование поради голем број на проблеми од оваа област, меѓу кои недобивањето на согласности за одобрено ново финансирање, проблеми на одредени општини со превозот и сместувањето на учениците од средно задолжително образование и други. Исто така беше предложено да се упати допис и до Министерот за финансии за остварување на средба, на која ќе се разговара за сите важни прашања поврзани со обезбедувањето на поголема финансиска стабилност на општините, како и за отворањето на можности за кредитирање на општините кои се се уште во првата фаза од децентрализацијата, за покривање на старите долгови.

На членовите на Управниот одбор на ЗЕЛС им беше пренесена информацијата од средбата во Владата на РМ, за подготовките за реализација на „Денот на дрвото" планирана некаде за средината на месец ноември. Беше укажано дека ЈП„ Македонски шуми" до организаторот предложило многу лошо пристапни терени за пошумување и беше побарано општините да испратат предлози до ова претпријатие за пошумување на попристапни и поподгодни терени во нивните општини, како што се оние покрај патиштата.

Беше покрената иницијатива за организирање на заедничка јавна набавка на комунални возила за општините, за што ЗЕЛС ќе ја испита заинтересираноста на општините за вршење на овој вид на набавка и ќе ги испита можностите за реализација на истата.

Управниот одбор беше информиран за процесот на донесувањето законот за легализација на диоградбите, при што членовите на УО побараа интензивирање на активностите на ЗЕЛС во насока на што поскоро негово усвојување.

MBAJTJA E SEANCËS SË KATËRT
TË BORDIT DREJTUES TË BNJVL-SË

Më 20 tetor, të vitit 2009, në hapësirat e BNJVL-së, Bordi drejtues i BNJVL-së mbajti seancën e katërt në të cilën anëtarët diskutuan për tema të rëndësishme nga lëmia e pushtetit lokal. Ishte shqyrtuar propozimi për shpërndarjen e enëve për mbeturina në komuna, gjatë së cilës u pranua ajo të kryhet sipas numrit të banorëve në njësitë e vetëqeverisjes lokale. Bordi drejtues e shqyrtoi propozimin për ndryshimin e metodologjisë për llogaritjen e tatimit të pronës. Ishte theksuar se e njejta duhet edhe njëherë të dërgohet deri te të gjitha komunat, të mblidhen më shumë mendime me qëllim miratimin e vendimit më të drejtë. Më pas ishte shqyrtuar raporti i pavarur revizor për punën financiare të BNJVL-së për vitin 2008, si dhe raporti financiar, të cilat paraprakisht ishin diskutuar edhe nga anëtarët e Komisionit për financim dhe nga bordi mbikëqyrës i BNJVL-së. Të gjithë anëtarët e BD unanimisht i pranuan raportet. Në seancë diskutim shkaktoi informacioni për strategjinë e miratuar për bartjen e menaxhimit të tokës së papërpunuar ndërtimore të komunave, që e përgatiti grupi i formuar punues, nga ana e Qeverisë së R.M-së,

që kishte detyrë të propozon alternativa për transfer të mundshëm të tokës ndërtimore shtetërore nga ana e pushteteve qendrore në ato lokale, ku morrën pjesë edhe tre përfaqësues nga BNJVL, kryetarët: Marjan Risteski, kryetar i komunës së Prilepit, Ramiz Merko, kryetar i komunës së Strugës dhe Aleksandar Petreski, kryetar i komunës së Ohrit. Grupi punues si zgjidhje më adekuate e propozon transferin e tokës ndërtimore shtetërore të implementohet sipas principit të ,,kategorizim të ndërtimeve" të cilat janë të parashikuara të ndërtohen në tokën ndërtimore shtetërore, me çka komunat do të bëheshin pronar të kësaj toke për të cilën parashikohen ndërtime nga kategoria e tretë, katërt dhe pestë, sipas ligjit për ndërtim. Me këtë do të bëhet kategori e re e tokës ndërtimore dhe atë ,,tokë ndërtimore komunale" me çka Republika e Maqedonisë do të numërohet në vendet ku më së shpeshti ekzistojnë tre kategori të tokës ndërtimore dhe atë: shtetërore, komunale dhe private. Grupi punues konsideron se të drejtë të pronës mbi tokën ndërtimore duhet të shkruhet edhe në tokën ndërtimore në të cilën janë ndërtuar objekte që shërbejnë për kryerjen e funksioneve publike nga ana e NJVL-ve, konform ligjit për vetëqeverisje lokale, respektivisht toka ndërtimore në të cilat janë ndërtuar, shkollat fillore, çerdhet për fëmijë, shkollat e mesme, shtëpitë e kulturës, bibliotekat, shtëpitë e të moshuarve, stacionet e zjarrifkësve, ndërtesat komunale, muzetë dhe objekte tjera në të cilat kryhen kompetenca komunale. Procedura për dhënien dhe shitjen e tokës ndërtimore komunale do t'i drejtonin organet komunale dhe administrata, në pajtueshmëri me legjislacionin pozitiv. Pjesëmarrësit ishin të informuar për derisa Qeveria e miraton këtë strategji, do të vijonë ndryshime në legjislacionin ligjor pozitiv. Bordi drejtues i BNJVL-së miratoi konkluzion se pajtohet me përmbajtjen e strategjisë, por njëkohësisht insiston të merren parasysh dhe të implementohen kërkesat vijuese:

• Me strategjinë të parashikohet edhe procedurë e revidimit të kategorizimit të objekteve të cilat sipas ligjit për ndërtim janë të kategorizuara në 1 dhe 2 kategori, dhe për të cilat leje për ndërtim lëshon organi kompetent i drejtorisë shtetërore. Procedura për revidimin e kategorizimit të kryhet në konsultim reciprok me BNJVL-në.

• Të kryhet shkurtim i afatit të fundit për hartimin e propozim-tekstit të ndryshimeve dhe plotësimeve të reja të ligjeve ekzistuese të përfshira me këtë strategji, dhe konform konkluzioneve të Qeverisë dhe atë në vend të 30 marsit, 2010 i njejti të jetë 31 dhjetor, 2009. Këto afate kanë të bëjnë në përgatitjen e ndryshimit dhe plotësimit të ligjit ekzistues për tokë ndërtimore, ligjit për pronësi dhe të drejta tjera sendore, ligjit për prokurorinë shtetërore, ligjit për kadastër të patundshmërisë, ligjit për vetëqeverisje lokale dhe ligjit për privatizim dhe qira të tokës ndërtimore në pronësi shtetërore. Përmbajtja e draft-akteve njëkohësisht të jetë e dërguar deri te BNJVL për vërtetimin e propozimeve dhe sygjerimeve të veta sipas të njejtave, dhe në kuadër të strategjisë së caktuar.

Në rend dite ishte vendosur edhe miratimi i vendimit për vërtetimin e përbërjes së komisioneve pranë BNJVL-së dhe zgjedhja e kryetarëve për të njejtat. Ishin votuar të gjithë anëtarët dhe kryetarët e komisioneve, përveç të komisioneve për arsim dhe financa të cilat ishin të definuara në periudhën e kaluar, për shkak të nevojës nga marrja urgjente e aktiviteteve të caktuara.

Anëtarët e BD diskutuan edhe për mbajtjen e manifestimit tradicional ,,BNJVL-EKSPO,, panairi i komunave që u caktua të mbahet më 25 dhe 26 nëntor, 2009, në Pnagjyrin e Shkupit, me çka shërbimet e BNJVL-së janë të detyruar t'i ndërmarrin të gjitha përgatitjet e nevojshme dhe organizimi i përgjithshëm për këtë ngjarje shumë të rëndësishme për njësitë e vetëqeverisjes lokale në vendin tonë. Kjo veçanërisht që zhvillimi ekonomik lokal është me rëndësi prioritare për komunat, dhe nga këtu theks i veçantë në vijimin e manifestimit do të vendoset në prezantimin dhe promovimin e potencialeve dhe mundësitë për tërhqjen e investimeve të huaja. Për këtë qëllim, BNJVL realizon kontakte me të gjitha subjektet që do t'a njoftonin bashkësinë afariste në vend dhe jashtë tij për mundësinë që të prezantohen dhe të fillohen me potencialet e komunave për vendosjen e bashkëpunimit afaristë në lëminë e zhvillimit ekonomik lokal. BNJVL do të dërgonë ftesë deri te selitë diplomatike në vend me thirrjen t'a përcjellin mundësinë për pjesëmarrje të kompanive të huaja në këtë manifestim deri te subjektet afariste nga vendet e tyre.

Në seancë u diskutua edhe për mundësinë, të shtunën e parë nga secili muaj të jetë punuese për pjesë nga administrata komunale, dhe veçanërisht qendrat shërbyese komunale. BNJVL do të kryen konsultime plotësuese me komunat rreth përkrahjes së këtij propozimi, si dhe për çështjen për rregullimin e kompensimit të shërbimeve të angazhuara komunale. Ky aktivitet do të implementohej me qëllim t'ju dilet në vigjilje shumë qytetarëve, që të mund t'i dërgojnë ose marrin dokumentet e nevojshme, si dhe të marrin informacione të nevojshme, dhe atë nuk janë në mundësi ta bëjnë në rrjedhat e javës punuese.

Ishte shqyrtuar edhe shkresa e komunës Makedonski Brod, me të cilën informoi BNJVL-në dhe BD se në mënyrë joligjore i është marrë kompetenca në lëminë e urbanizmit nga ana e Ministrisë për transport dhe lidhje. Bordi drejtues ishte kategorik se komunat duhet të luftojnë për pavarësi më të madhe në punë dhe të dërgohet apel se veprimet e këtilla të ministrive të caktuara nuk shkojnë në dobi të decentralizimit, veëanërisht kur për shkak të rasteve të caktuara individuale merren ingerencat e tëra nga kompetenca e caktuar e pushtetit lokal.

Për shkak të paraqitjes të shumë problemeve me furnizimin e energjisë elektrike dhe ndërprerjen nga ana e EVN, ishte propozuar përfaqësues të Bordit drejtues të takohen me udhëheqësinë e EEM-EVN. Ishte propozuar të organizohet takim edhe të përfaqësuesve nga BNJVL me ministrin për arsim për shkak të problemeve të shumta nga kjo lëmi, ndër të tjera mosmarrja e pajtueshmërisë për miratimin e financimit të ri, probleme në komuna të caktuara me transportin dhe vendosjen e nxënësve nga arsimi i mesëm i obligueshëm etj. Gjithashtu ishte propozuar të organizohet takim edhe me përfaqësuesit nga BNJVL me ministrin për financa për realizimin e takimit, në të cilën do të bisedohet për çështje të rëndësishme të lidhura me sigurimin e stabilitetit financiar të komunave, si dhe për hapjen e mundësive për kreditimin e komunave të cilat janë akoma në fazën e parë të decentralizimit, për mbulimin e borxheve të vjetra.

Anëtarëve të Bordit drejtues të BNJVL-së u ishte përcjellur informacioni nga takimi në Qeverinë e R.M-së, për përgatitjet për realizimin e ,,Dita e drurit" e planifikuar dikund nga mesi i muajit nëntor. Ishte përmendur se NP ,,Pyjet e Maqedonisë" deri te organizatori propozoi shumë terene aderuese të këqija për mbjelljen dhe ishte kërkuar komunat të dërgojnë propozime deri te kjo ndërmarrje për mbjelljen e tereneve më të përshtatshme dhe lehte për tu arritur në komunat e tyre, siç janë ato rreth rrugëve.

Ishte ngritur iniciativë për organizimin e furnizimit të përbashkët publik të automjeteve komunale për komunat, me çka BNJVL do ta analizon interesimin e komunave për kryerjen e këtij lloji të furnizimit dhe do t'i analizon mundësitë për realizimin e së njejtës.

Bordi drejtues ishte informuar për procesin e miratimit të ligjit për legalizim të ndërtimeve të egra, me çka anëtarët e BD kërkuan intensifikimin e aktiviteteve të BNJVL-së në drejtim të miratimit sa më të shpejtë.

ЗЕЛС ОРГАНИЗИРА ОБУКИ ЗА ПРЕТСТАВНИЦИТЕ НА КОМИСИИТЕ ЗА ОДНОСИ МЕЃУ ЗАЕДНИЦИТЕ (КОМЗ)

На 14 и 15 октомври ЗЕЛС започна со организирањето на првата од предвидените четири дводневни работилници за претставниците на комисиите за односи меѓу заедниците од општините. Досега се формирани 30 КОМЗ, но постојат најави за формирање на вакви комисии и во уште неколку општини во земјава. Првата работилница се одржа во Скопје, на која беа поканети претставници од КОМЗ од 10-те општини од Скопскиот регион и Градот Скопје. Потоа следеа обуки во Маврово и во Струмица, а последната обука од овој циклус ќе се одржи во Охрид, на 6 и 7 ноември оваа година. На работилниците присуствуваа претседателите на КОМЗ и по еден претставник од секоја етничка заедница застапена во Комисијата.

Овие работилници претставуваат дел од активностите што ЗЕЛС ги спроведува како поддршката на Комисиите за односи меѓу заедниците, во рамките на Проектот Самостојност на ЗЕЛС и услуги, финансиски поддржан од Швајцарската Агенција за развој и соработка – СДЦ. Обуката има за цел да ги зајакне капацитетите на новоизбраните членови на КОМЗ, да им го објасни значењето на улогата што тие ја имаат во оваа комисија и да ги запознае со задачите и активностите што ќе ги спроведуваат во рамките на Комисијата. Претставниците беа запознаени и со законската регулатива за функционирање на КОМЗ, потоа воспоставувањето на комуникацијата на членовите на КОМЗ со Советот на општината, како и постапките за избор, отповикување и времетраењето на мандатот на КОМЗ. На обуката посебен акцент беше ставен на подигнувањето на вештините на членовите на КОМЗ за разрешување на конфликти, поуспешно комуницирање и медијација, а исто така беа разменети искуства од досегашната работа на КОМЗ и реалните проблеми со кои се соочуваат . Беше заклучено дека е потребен голем ангажман од сите клучни фактори за успешно спроведување на активностите на КОМЗ, при што членовите ја нагласија потребата од финансиска поткрепа за работењето на комисиите.

BNJVL ORGANIZOI TRAJNIME PËR PËRFAQËSUESIT E KOMISIONEVE PËR MARRËDHËNIE MIDIS BASHKËSIVE (KMMB)

Më 14 dhe 15 tetor filloi me organizimin e të parës nga katër punëtoritë e parashikuara për përfaqësuesit e komisioneve për marrëdhënie midis bashkësive nga komunat. Deri më tani janë formuar 30 KMMB, por ekzistojnë paralajmërime për formimin e komisioneve të këtilla edhe në disa komuna në vend. Punëtoria e parë u mbajt në Shkup, ku ishin të ftuar përfaqësues nga KMMB nga 10-të komunat e regjionit të Shkupit dhe Qyteti i Shkupit. Më pas vijuan trajnimet në Mavrovë dhe Strumicë, ndërsa trajnimi i fundit nga ky cikël do të mbahet në Ohër më 6 dhe 7 nëntor të këtij viti. Në punëtori morrën pjesë kryetarët e KMMB dhe nga një përfaqësues nga secila bashkësi etnike e përfaqësuar në komision.

Këto punëtori paraqesin pjesë nga aktivitetet që BNJVL i implementon si përkrahje të Komisioneve për marrëdhënie midis bashkësive, në kuadër të projektit Pavarësia e shërbimeve të BNJVL-së, financiarisht i përkrahur nga Agjencioni Zvicerian për zhvillim dhe bashkëpunim – SDC. Trajnimi ka për qëllim t'i përforcon kapacitetet e anëtarëve të sapozgjedhur të KMMB, t'ua shpjegon rëndësinë dhe rolin që ato e kanë në këtë komision dhe t'i njohë me detyrat dhe aktivitetet që do t'i implementon në kuadër të komisionit. Përfaqësuesit ishin të njoftuar edhe me rregullativën ligjore për funksionimin e KMMB, pastaj vendosjen e komunikimit të anëtarëve të KMMB me Këshillin e komunës, si dhe procedurat për zgjidhje, revokim dhe kohëzgjatjen e mandatit të KMMB. Në trajnim theks të veçantë ishte vendosur në ngritjen e aftësive të anëtarëve të KMMB për zgjidhjen e komflikteve, komunikim më të suksesshëm dhe meditim, dhe gjithashtu ishin këmbyer eksperienca nga puna e deritanishme e KMMB dhe problemet reale me të cilat ballafaqohen. Ishte konkluduar se është i nevojshëm angazhim i madh nga të gjithë faktorët kryesor për implementim të suksesshëm të aktiviteteve të KMMB, me çka anëtarët e theksuan nevojën nga mbështetja financiare për punën e komisioneve.

МАКЕДОНСКА ДЕЛЕГАЦИЈА УЧЕСТВУВАШЕ НА „ОТВОРЕНИТЕ РЕГИОНАЛНИ ДЕНОВИ 2009“ ВО БРИСЕЛ, БЕЛГИЈА

DELEGACIONI NGA MAQEDONIA MORRI PJESË NË „DITËT E HAPURA RAJONALE 2009” NË BRUKSEL, BELGJIKË

Од петти до осми октомври, 2009 година, во Брисел, се оддржа 7-то издание на Европската недела на регионите и градовите, под мотото „Глобални предизвици, европски одговори на предизвиците“. Организатори на овој настан се Европската Комисија – Генералниот директорат за Регионална Политика (ДГ Регио) и Комитетот на региони. Годинава на оваа манифестација учествуваше и македонска делегација, поддржана од ГТЗ РЕД програмата, составена од претставници на Министерството за локална самоуправа (одговорно за донесување и спроведување на политиката за регионален развој во РМ) и Центрите за развој на планските региони. Дополнително на настанот учествуваа и претставници од администрацијата на Град Скопје, како и неколку невладини организации. Отворените регионални денови се најголем настан во календарот на ЕУ и претставува одлична можност за македонските региони да се информираат за актуелните теми и проекти во ЕУ, преку учество на бројните работилници, форуми и дебати, да ги промовираат своите развојни потенцијали и да воспостават контакти со други региони за започнување заеднички иницијативи и проекти. Нашите претставници имаа можност да направат споредба со другите региони од ЕУ и да црпат искуства и мотивација за подобрувања во креирањето на сопствените промотивни стратегии.

Оваа година се оддржаа 125 семинари, работилници, дебати, изложби, на кои учествуваа 6.000 учесници од 213 региони и градови од Европа и светот при што свој придонес за темите дадоа околу 600 предавачи и говорници. Дополнително 233 локални настани беа организирани (или се организираат) низ цела Европа како дел од „Европа во Вашиот регион/град“. Главна цела на настанот е да ја олесни размената на идеи и мислења, дебатата и вмрежувањето помеѓу европските експерти и донесувачи на одлуки во областа на регионалниот и локалниот развој од јавниот, приватниот и финансискиот сектор (www.opendays.europa.eu).

Темите за кои оваа година дискутираа и дебатира европските региони беа: Обновување на економскиот раст: Иновативност во европските региони и градови, Регионите и климатските промени: европскиот пат кон оддржлив регионален развој, Територијална соработка: Да се работи заедно прекугранично и Постигнувајќи резултати, гледаме напред: Оценка на кохезиската политика на ЕУ и идни перспективи.

Европските региони во поширока смисла, како цели држави, делови од држави, прекугранични региони, урбани метрополи, градови-држави или градови, беше дискутирано дека треба да се стремат да станат поиновативни во справување со предизвиците на глобалната светска криза. Пред глобалната конференција на ОН за климатски промени која наскоро ќе се одржи во Копенхаген, Данска, беа презентирани неколку пристапи и најдобри практики на регионално/ локално ниво, против ефектите на климатските промени. Се направи размена на искуства за територијална соработка, како алатка за заедничко учење за развивање на политиките за регионален развој и беа презентирани најдобри практики. Се направи оценка на кохезиската политика на ЕУ 2000-2006, но исто така се дискутираше и за политиките во наредниот плански период на ЕУ (после 2013 година).

Nga pesë e deri më tetë tetor 2009, në Bruksel, u mbajt realizimi i 7-të i javës europiane të rajoneve dhe qyteteve, nën moton ,,Sfidat globale, përgjigje europiane të sfidave”. Organizatorë të kësaj ngjarje janë Komisioni Europian – drejtorati gjeneral për politikë rajonale (DG Regio) dhe Komiteti i rajoneve. Këtë vit në manifestim morri pjesë edhe delegacioni maqedonas, i përkrahur nga programi GTZ RED, i përbërë nga përfaqësues të Ministrisë për vetëqeverisje lokale (përgjegjës për miratimin dhe implementimin e politikës për zhvillim rajonal në RM) dhe Qendrat për zhvillim të rajoneve planifikuese. Plotësisht në ngjarjen morrën pjesë edhe përfaqësues nga administrata e Qytetit të Shkupit, si dhe disa organizata joqeveritare. Ditët e hapura rajonale janë ngjarja më e madhe në kalendarin e BE-së dhe paraqet mundësi të shkëlqyer për rajonet e Maqedonisë të informohen për temat aktuale dhe projekte në BE, nëpërmjet pjesëmarrjes në punëtori të shumta, forume dhe debate, t'i promovojnë potencialet e tyre zhvillimore dhe të vendosin kontakte me regjione tjera për fillimin e iniciativave të përbashkëta dhe projekte. Përfaqësuesit tanë patën mundësi të bëjnë krahasim me rajonet tjera nga BE dhe të marrin eksperienca dhe motivim për përmirësimin në krijimin e strategjive promovuese personale.

Këtë vit u mbajtën 125 seminare, punëtori, debate, ekspozita, ku morrën pjesë 6.000 pjesëmarrës nga 213 rajone dhe qytete nga Europa dhe bota me çka kontribut të vetin për temat dhanë rreth 600 ligjerues dhe folës. Plotësisht 233 ngjarje lokale ishin organizuar (ose organizohen) rreth tërë Europës si pjesë nga ,,Europa në rajonin/qytetin Tuaj”. Qëllimi kryesor i ngjarjes është t'a lehtëson këmbimin e ideve dhe mendimeve, debatet dhe rrjetëzimin ndërmjet ekspertëve europian dhe miratues të vendimeve nga lëmia e zhvillimit rajonal dhe lokal nga sektori financiar publik dhe privat (www.opendays.europa.eu).

Temat për të cilat këtë vit diskutuan dhe debatuan rajonet europiane ishin: rimëkëmbje të zhvillimit ekonomik: inovacione në rajonet dhe qytetet europiane, ndryshimet rajonale dhe klimatike: rruga europiane drejt mirëmbajtjes zhvillimore rajonale, bashkëpunimi territorial: të punohet bashkërisht ndërmjet kufinjëve dhe duke arritur rezultate, shikojmë drejt: vlerësim të politikës koherente të BE-së dhe prespektivat e ardhshme.

Rajonet europiane në kuptim më të gjërë, si shtete të plota, pjesë nga shtetet, rajone ndërkufitare, metropole urbane, qytete-shtete ose qytete, ishte diskutuar se duhet të drejtohen për tu bërë më inovativ në ballafaqimin me sfidat e krizës gobale botërore. Para konferencës globale të KB për ndryshimet klimatike e cila shumë shpejt do të mbahet në Kopenhagë, Danimarkë, ishin prezantuar disa qasje dhe praktika më të mira në nivel lokal/rajonal, kundër efekteve të ndryshimeve klimatike. U bë këmbim i eksperiencave për bashkëpunim territorial, si vegël për mësim të përbashkët për zhvillimin e politikave për zhvillim rajonal dhe ishin prezantuar praktikat më të mira. U bë vlerësim i politikave koherente të BE-së 2000-2006, por gjithashtu u diskkutua edhe për politikat në periudhën paraprake planifikuese të BE-së (pas vitit 2013).

ОДРЖАНА СРЕДБА ТРАЈАНОВСКИ-ФУЕРЕ ВО ЗЕЛС

TAKIM TRAJANOVSKI – FUERE NË BNJVL

На 13 октомври, 2009 година, претседателот на ЗЕЛС Коце Трајановски и евроамбасадорот во Република Македонија Н.Е. Ерван Фуере, во просториите на ЗЕЛС одржаа средба на која претставникот на Европската Унија беше запознаен со активностите што ЗЕЛС ги презема на полето на развивање на процесот на децентрализацијата во нашата земја, но и за идните предизвици на локалните власти. Беа посочени важните прашања за кои членовите на УО на ЗЕЛС разговараа на последната тематска седница со Владата на РМ посветена на доставените систематизирани ставови на ЗЕЛС. Претседателот Трајановски изрази задоволство од позитивните сигнали пристигнати од централната власт во однос на долгогодишните притисоци на ЗЕЛС за трансфер на градежното земјиште, од централно на локално ниво, со што ќе се придонесе за поголема финансиска стабилност на општините и забрзување на локалниот економски развој. Трајановски истакна дека позитивни сигнали од централната власт, општините добија и во однос на барањето за зголемување на процентот од зафаќањето од ДДВ, и дека се очекува тоа да биде зголемувано во континуитет, а посочи дека се прават напори и за промени и во зафаќањето од процентот од персоналниот данок на доход. На средбата беа изнесени и идните заложби на ЗЕЛС, кои ќе се движат во правец, општините да добијат поголем процент од продажбата не само на градежно неизградeното туку и на градежно изградeното земјиште, во насока на обезбедување на уште повеќе финансиски средства за потребите во образованието, надминување на проблемите со блокирањето на општинските сметки како резултат на заостанати долгови од страна на централната власт, а фокусот ќе биде ставен и на подобрување на капацитетите на општините за искористување на средствата од ИПА фондовите. Евроамбасадорот Фуере истакна дека Европската Унија и натаму ќе продолжи со поддршката на нашата земја, на зајакнување на административните капацитети на локалната власт, но и на поддршка во реализација на проекти за локални инфраструктурни зафати. Фуере изрази задоволство од активностите што ги презема ЗЕЛС како единствен претставник на сите локални власти, каде интересите за квалитетно спроведување на доверените надлежности се над партиските интерси и каде се поддржува мултиетничката димензија на нашата земја. Истакна уверување за добивање на позитивен извештај од Европската комисија за оценка на реформските по-

Më 13 tetor 2009, kryetari i BNJVL-së Koce Trajanovski dhe ambasadori i BE-së në Republikën e Maqedonisë Sh.T. Ervan Fuere, në hapësirat e BNJVL-së mbajtën takim ku përfaqësuesi i Bashkimit European u njoftua me aktivitetet që BNJVL i ndërmorri në fushën e zhvillimit të procesit të decentralizimit në vendin tonë, por edhe për sfidat e ardhshme të pushteteve lokale. U theksuan çështjet e rëndësishme për të cilat anëtarët e BD të BNJVL-së diskutuan në seancën e fundit tematike me Qeverinë e R.M-së dedikuar dorëzimit të qëndrimeve të sistematizuara të BNJVL-së. Kryetari Trajanovski u shpreh i kënaqur nga sinjalet pozitive të marra nga pushteti qendror në lidhje me presionet shumëvjeqare të BNJVL-së për transfer të tokës ndërtimore, nga niveli qendror në atë lokal. Ai theksoi se formimi special i grupit të punës për këtë drejtim tani më e kanë dërguar deri te qeveria propozimet e hartuara me alternativa të mundura për zgjidhjen e kësaj çështje, që më tej duhet të jetë i fokusuar në dokument strategjik për kryerjen e transferit. Kjo do të kontribuon për stabilitet më të madh financiar të komunave dhe shpejtim të zhvillimit ekonomik lokal. Trajanovski vërejti se sinjale pozitive nga pushteti qendror ka edhe në raport me kërkesën për zmadhimin e përqindjes nga TVSH-ja për komunat, që pritet të jetë i zmadhuar në vazhdimësi, si dhe po bëhen hapa edhe për ndryshimin në ndërhyrjen nga përqindja e tatimit e të ardhurave personale. Përpjekjet e ardhshme të BNJVL-së, Trajanovski potencoi se do të shkojnë në drejtim të marrjes së përqindjes më të madhe nga shitja jo vetëm e tokës akoma të pandërtuar por edhe të tokës së ndërtuar, pastaj në sigurimin e më shumë mjeteve financiare për mbulimin e nevojave të caktuara në arsim, tejkalim të problemeve me bllokimin e komunave si rezultat i borxheve të mbetura nga ana e pushtetit qendror, por fokusi do të jetë i qëndruar edhe në përmirësimin e kapaciteteve të komunave për shfrytëzimin e mjeteve nga IPA fondet. Ambasadori Fuere theksoi se Bashkimi European edhe më tej do të vazhdon me përkrahjen e vendit tonë, në përforcimin e kapaciteteve të pushtetit lokal, por edhe në përkrahjen e realizimit të projekteve për ndërhyrje infrastrukturore në nivel lokal. Fuere u shpreh i kënaqur nga aktivitetet që i ndërmorri BNJVL si përfaqësues i vetëm i të gjitha pushteteve lokale, ku intereset për implementim kualitativ të kompetencave të besueshme janë mbi interеset politike dhe ku përkrahet dimensioni multietnik i vendit tonë. Theksoi bindjen për marrjen e raportit pozitiv nga Komisioni European për vlerësimin e reformave të arritura të vendit tonë në rrugën

стигнувања на нашата земја на патот кон ЕУ, при што укажа дека локалните власти, како и досега и во иднина треба активно да се вклучат во напорите за што поскоро надминување на одредените забелешки во извештајот, особена во натамошното градење на професионална администрација, чии зајакнати капацитети треба максимално да се користат од страна на локалните власти, независно од промената на политичките структури во нив. Претседателот Трајановски се заблагодари за досегашната континуирана подршка што ЕУ и ја дава на нашата земја и упати отворена покана до евроамбасадрот Фуере за учество на Годишната конференција за достигнувањата и предизвиците на локалните власти, што ЗЕЛС годинава ќе ја организира по четврти пат.

drejt BE-së, me çka përmendi se pushtetet lokale, si dhe deri më tani edhe në të ardhmen duhet në mënyrë aktive të përfshihen në përpjekjet që sa më shpejtë të tejkalohen vërejtje të caktuara në raport. Veçanërisht përmendi se me rëndësi të veçantë është ndërtimi i mëtutjeshëm i administratës profesionale, kapacitetet e të cilit duhet maksimalisht të shfrytëzohen nga ana e pushteteve lokale, pavarësisht nga ndryshimi i strukturave politike në to. Kënaqësi për rezultatet e arritura shprehu edhe kryetari i BNJVL-së, i cili njëkohësisht shprehu falenderim të mbështetjes së vazhdueshme që BE i dha vendit tonë dhe dorëzoi ftesë të hapur deri te ambasadori Fuere për pjesëmarrje në konferencën vjetore për arritjet dhe sfidat e pushteteve lokale, që BNJVL këtë vit do t'a organizon për herë të katërt.

ЗЕЛС ИЗГОТВУВА БАЗИ НА ПОДАТОЦИ ЗА ОПШТИНСКИ ОДГОВОРНИ ЛИЦА ЗА ОДРЕДЕНИ ОБЛАСТИ ОД ЛОКАЛНА НАДЛЕЖНОСТ

Заедницата на единиците на локалната самоуправа- ЗЕЛС, во периодот септември –октомври, пристапи кон формирање на бази на податоци на одговорни лица од општинската администрација за одредени области. Всушност, службата на ЗЕЛС испрати писма до општините да возвратат со именување на одговорните лица од областа на образование, урбанизам, комунални дејности, локален економски развој, животна средина, лица за односи со јавност, одговорни лица за информатичка технологија во општината, за управување со човечки ресурси, кои треба до ЗЕЛС да ги испратат свои контакт телефони, електронски адреси, функционална поставеност во општината и се разбира име и презиме. Целта на формирањето на овие таканаречени Мрежи е да се воспостави поголема меѓусебна соработка на одговорните лица од општините, од одредената област. Исто така, преку овие Мрежи, ЗЕЛС ќе се здобие со уште поголеми и поквалитетни информации за проблемите со кои тие се соочуваат во дадената област, со цел натамошно заедничко дефинирање на решението на проблемот и лобирање до централната власт за негово надминување. Ќе се овозможи поинтензивна размена на позитивните пракси и ќе се овозможи учење од искуствата на општините кои можеби претходно се соочиле со одреден предизвик и истиот го решиле на најсоодветен начин. На средбите што понатаму ќе ги имаат членовите на овие Мрежи ќе се дискутира и за нивните професионални потреби, со цел зајакнување на нивните капацитети, односно одредување на потребата од конкретни обуки, кои ќе им овозможат давање на поквалитетбни услуги на граѓаните. Досега активно работеа мрежите за образование, лица за односи со јавност а, недамна е формирана и Мрежата на одговорни лица за управување со човечки ресурси. Првата средба на членовите на сите Мрежи ќе се случи на 25 и 26 ноември, на Саемот на општините,, ЗЕЛС Експо 2009" во панел салите на Скопското сајмиште" за што дополнително ќе бидат информирани. Сите претставници кои досега не одговориле, односно не ги доставиле своите податоци во ЗЕЛС,може да се јават на телефонот 02/309903 и ќе бидат поврзани со одговорното лице за нивната област..

BNJVL HARTON BAZË TË TË DHËNAVE PËR PERSONA PËRGJEGJËS KOMUNAL PËR SFERA TË CAKTUARA NGA KOMPETENCA LOKALE

Bashkësia e njësive të vetëqeverisjes lokale -BNJVL, në periudhën shtator-tetor, aderoi drejt formimit të bazës të të dhënave të personave përgjegjës nga administrata komunale për sfera të caktuara. Në të vërtetë, shërbimi i BNJVL-së dërgoi letër deri te komunat të përgjigjen me emërim të personave përgjegjës nga sfera e arsimit, urbanizmit, veprimtarive komunale, zhvillim ekonomik lokal, mjedis jetësor, persona për marrëdhënie me publikun, persona përgjegjës për teknologji informative në komunë, për menaxhim me resurse njerëzore, të cilat duhet deri te BNJVL t'i dërgojnë numrat kontaktues të telefonave, adresat elektronike, dhe kuptohet emrin dhe mbiemrin. Qëllimi i formimit të këtyre të ashtuquajturave Rrjete është që të vendoset bashkëpunim më i madh i ndërsjelltë për personat përgjegjës nga komunat. Gjithashtu, nëpërmjet këtyre rrjeteve, BNJVL do të fiton informacione akoma më të shumta dhe kualitative për problemet me të cilat ato ballafaqohen në fushë të caktuar, me qëlllim definimin e përbashkët të zgjidhjes së problemit dhe lobimin deri te pushteti qendror për tejkalimin e tyre. Do të mundësohet këmbim më intensiv i praktikave pozitive dhe do të mundësohet mësim nga përvojat e komunave të cilat ndoshta paraprakisht janë ballafaquar me sfidë të caktuar dhe të njejtin e kanë zgjidhur në mënyrë më adekuate. Në takimet që mëtutje do t'i kenë anëtarët e këtyre rrjeteve do të diskutohet edhe për nevojat e tyre profesionale, me qëllim përforcimin e kapaciteteve të tyre, respektivisht përcaktimin e nevojës nga trajnime konkrete, të cilat do t'ju mundësojnë dhënien e shërbimeve më kualitative për qytetarët. Deri më tani aktivisht kanë punuar rrjetet për arsim, persona për marrëdhënie me publikun dhe jo shumë herët u formua edhe rrjeti për personat përgjegjës për menaxhim me resurse njerëzore. Takimi i parë i anëtarëve të të gjitha rrjeteve do të ndodh më 25 dhe 26 nëntor, në Panairin e komunave ,,BNJVL EKSPO 2009" në panel sallat e panagjyrit të Shkupit, për të cilën do të jeni të informuar në vazhdimësi. Të gjithë përfaqësuesit të cilët deri më tani nuk janë përgjigjur, respektivisht nuk i kanë dorëzuar të dhënat e tyre në BNJVL, mund të paraqiten në telefonin 02/3099033 dhe do të jenë të lidhur me personin përgjegjës për sferën e tyre.

ЕЛЕКТРОНСКО ГРАДЕЊЕ НА КАПАЦИТЕТИТЕ НА ОПШТИНИТЕ, ВО РАМКИТЕ НА ЛОГИН ПРОЕКТОТ

Локална самоуправа во Република Македонија", ,,Децентрализација во образованието" и ,,Урбанизам и градежништво" се трите теми што се интегрирани во Модулот за далечинско учење, што ЗЕЛС го реализира во рамките на проектот ЛОГИН. Експертските материјали што ќе биде интегрирани во Модулот за далечинско учење ги подготвуваа авторите Ризван Сулејмани, експерт во областа на воведување и практицирање на локалната самоуправа во Република Македонија и поранешен министер за локална самоуправа, Лефкија Гажоска, градоначалник на Општина Крушево во претходниот мандат, кога беше и претседател на Комисијата за образование при ЗЕЛС и Весна Јурак, раководител на секторот за урбанизам на општина Битола и експерт и соработник на ЗЕЛС во областа на урбанизмот и градежништвото на локално ниво.

Локалната самоуправа е претставена во компаративна рамка, почетоците во Македонија, степенот на децентрализацијата во земјава, светски искуства и теоретското значење и причина за воведување на процес на децентрализација во една земја, врските меѓу централната и локална власт, како и меѓународните институции кои го застапуваат ставот за пренесување и спроведување надлежности од централно на локално ниво. ,,Децентрализацијата во образованието" се задржува на процесите што претходеа како и реалното имплементирање и практицирање на надлежноста образование на локално ниво од страна на општините. Во овој дел се вклучени двата пресвртни процеси за општините – прва и втора фискална фаза на децентрализација во образованието. Третиот дел од модулот – урбанизам и градежништво веројатно е еден од најсложените процеси и надлежности што општината треба да ги имплементира, при тоа водејќи сметка едновремено и за интересите на граѓаните, клиентите, самата општина. Секој експертски материјал се состои од дел за учење и дел за проверка на знаењето. Врз основа на резултатите од делот за проверка, „студентот" ќе се задобие со сертификат за познавање на областа. По изготвувањето на експертските материјали, следи фаза на аудио снимање на истите и визуелна подготовка, па така, се очекува целот систем да профункционира, односно да биде достапен на сите заинтересирани, некаде до крајот на годината. Најдиректен бенефит од воведувањето на електронското „учење на далечина" би имала компонентата „градење на капацитетите" на општините, при што во многу ставки би ги намалила трошоците, би се стремила кон стандардизирање на градивото за учење, би барала активно и истражувачко учество на корисниците и би ја отворила можноста експертизата по одредена проблематика да биде подостапна и пораспространета.

NDËRTIM ELEKTRONIK TË KARACITETEVE TË KOMUNAVE, NË KUADËR TË PROJEKTIT LOGIN

Vetëqeverisja lokale në Republikën e Maqedonisë", ,,Decentralizimi në arsim" dhe ,,Urbanizmi dhe ndërtimtaria" janë tre temat që janë të integruara në modulin për mësim elektronik, me çka BNJVL e realizon në kuadër të projektit LOGIN. Materialet ekspertive që do të jenë të integruara në modulin për mësim elektronik (nga larg), përgatiten nga ana e autorëve Rizvan Sulejmani, ekspert në fushën e vendosjes dhe praktikimit të vetëqeverisjes lokale në Republikën e Maqedonisë dhe ish ministër i vetëqeverisjes lokale, Lefkija Gazhoska, kryetare e komunës së Krushevës në mandatin e kaluar, kur ishte edhe kryetare e Komisionit për arsim pranë BNJVL-së dhe Vesna Jurak, udhëheqës i sektorit për urbanizëm në komunën e Manastirit dhe ekspert si dhe bashkëpunëtor i BNJVL-së në fushën e urbanizmit dhe ndërtimtarisë në nivel lokal.

Vetëqeverisja lokale është e paraqitur në kornizë komperative, zanafilla në Maqedoni, shkalla e decentralizimit në vend, përvoja botërore dhe rëndësia teorike dhe shkaku për vendosjen e procesit të decentralizimit në një vend, lidhjet ndërmjet pushtetit qendror dhe lokal, si dhe institucionet ndërkombëtare që i përfaqësojnë qëndrimin për bartjen dhe implementimin e kompetencave nga niveli qendror në atë lokal. ,,Decentralizimi në arsim" mbetet në procesin që vijoi me implementimin real dhe praktikimin e kompetencave në arsim në nivel lokal nga ana e komunave. Në këtë pjesë janë përfshirë të dy proceset për komunat – faza e parë dhe e dytë fiskale e decentralizimit në arsim. Pjesa e tretë nga moduli – urbanizëm dhe ndërtimtari sigurisht është një ndër proceset më të ndërlikuara që komuna duhet të implementon, duke mbajtur llogari njëkohësisht edhe për interesat e qytetarëve, klientëve, vet komunës. Secili material ekspertiv përbëhet nga pjesë për mësim dhe pjesë për kontroll të dijes. Në bazë të rezultateve nga pjesa e kontrollit ,,studenti" do të merr çertifikatë për njohje në këtë fushë. Pas hartimit të materialeve ekspertive, vijon faza e inçizimit audio si dhe përgatitje vizuele, kështu që pritet i gjithë sistemi të funksionon, respektivisht të jetë i arritshëm për të gjithë të interesuarit, dikund deri në fund të vitit. Benefit më direkt nga vendosja e ,,mësimit elektronik" do të kishte komponenta ,,ndërtimi i kapaciteteve" të komunave, me çka në shumë paragrafe do t'i zvogëlonin shpenzimet, do drejtohej kah standardizimi i kapitujve për mësim, pjesëmarrje aktive dhe hulumtuese të përdoruesve dhe do hapte mundësinë ekspertiza sipas problematikës së caktuar të jetë më e arritshme dhe më e përhapur.

ОДРЖАНА 17-ТАТА ПЛЕНАРНА СЕДНИЦА НА КОНГРЕСОТ НА ЛОКАЛНИ И РЕГИОНАЛНИ ВЛАСТИ ВО СОВЕТОТ НА ЕВРОПА

Од 13 до 15 октомври, се одржа седумнаесетата седница на Конгресот на локални и регионални власти, во Советот на Европа, во Стразбург. Делегацијата на Македонија, овој пат, ја сочинуваа двајца градоначалници и тоа: градоначалникот на Струмица, Зоран Заев и градоначалникот на Брвеница, Енвер Пајазити. Присуството на македонската делегација беше многу важно, особено што наредната година Македонија ќе претседава со Комитетот на министри во Советот на Европа. Она што беше тема на пленарната седница и што се донесе како одлука или препорака е следното:

1. Изборот на Генерален Секретар на Конгресот на локални и регионални власти е одложен за наредната пленарна седница, која ќе се одржи во март 2010 година.

2. Усвоена е Декларацијата на Конгресот, по повод шеесет годишнината од постоење на институцијата, како и извештајот за работата на Претседателот на Конгресот. Одложена е точката која требаше да ги изнесе ставовите за демократијата на локалните и регионалите власти во Турција и таа ќе биде точка на дневен ред на наредната пленарна седница во март.

3. Одлучени се датумите за наредните пленарни седници и тие ќе бидат во следните периоди: од 17 до 19 март, 2010 година осумнаесетата пленарна седница, а деветнаесетата пленарна седница ќе се одржи во периодот од 26 до 28 октомври.

4. На конференцијата на министри, одговорни за локалните и регионални власти, која ќе се одржи на 16 и 17 ноември во Утрехт, Холандија, ќе се испрати и делегација од Конгресот на локални и регионални власти, која ќе има задача да интервенира на одлуките донесени од ова тело.

5. Одобрено е во почетокот на ноември да се потпише Договор за соработка помеѓу претседателот на Конгресот за локални власти и претседателот на Комитетот на региони при Европска Унија.

6. Се искажа незадоволство што се уште не се побарани надбљудувачи за локалните избори во Словачка, Косово и Азербеџан.

7. Одобрено е одржување на конференција со тема:Борба против корупција, код на однесување на избраните локални и регионални функционери.

8. Разгледана е состојбата со буџетот на Конгресот за 2009 година и дискутирано е за приоритетите на буџетот за 2010 година.

Освен официјалните точки, во неформалниот дел се дискутирани и презентирани неколку проекти на општини од разни земји, а со штанд беше претставена и Асоцијацијата на словенските општини, бидејќи Словенија е во оваа година претседавач со Комитетот на министри.

MBAJTJA E 17-TË E SEANCËS PLENARE TË KONGRESIT TË PUSHTETEVE LOKALE DHE RAJONALE NË KËSHILLIN E EUROPËS

Nga 13 e deri më 15 tetor, u mbajt seanca e shtatëmbëdhjetë e Kongresit të pushteteve lokale dhe rajonale, në Këshillin e Europës, në Strazburg. Delegacionin e Maqedonisë, kësaj here e përbënin dy kryetarë dhe atë: kryetari i Strumicës, Zoran Zaev dhe kryetari i Bërvenicës, Enver Pajaziti. Pjesëmarrja e delegacionit të Maqedonisë ishte shumë i rëndësishëm, veçanërisht që vitin tjetër Maqedonia do të kryeson me Komitetin e ministrave në Këshillin e Europës. Ajo që ishte temë e seancës plenare dhe që u miratua si vendim ose rekomandim është kjo si në vijim:

1. Zgjedhja e Sekretarit gjeneral të kongresit të pushteteve lokale dhe rajonale është shtyer për seancën vijuese plenare, e cila do të mbahet në mars të vitit 2010.

2. Është miratuar deklarata e kongresit, me rastin e gjashtëdhjetë vjetorit nga ekzistimi i këtij institucioni, si dhe raporti për punën e kryetarit të kongresit. Është shtyer pika e cila duhet t'i paraqet qëndrimet për demokracinë e pushteteve lokale dhe rajonale në Turqi dhe ajo do të jetë pika e rendit të ditës në seancën vijuese të rradhës në mars.

3. Janë vendosur datat për seancat vijuese plenare dhe ato do të jenë në këto periudha si në vijim: nga 17 e deri më 19 mars, të vitit 2010 seanca e tetëmbëdhjetë plenare, ndërsa seanca e nëntëmbëdhjetë plenare do të mbahet në periudhën nga 26 e deri më 28 tetor.

4. Në konferencën e ministrave, përgjegjës për pushtetet lokale dhe rajonale, që do të mbahet më 16 dhe 17 nëntor në Utreht, Holandë, do të dërgohet edhe delegacion nga kongresi i pushteteve lokale dhe rajonale, i cili do të ketë detyrë të intervenon në vendimet e miratuara nga ky trup.

5. Është miratuar në fillim të nëntorit të firmoset marrëveshje për bashkëpunim ndërmjet kryetarit të kongresit për pushtete lokale dhe kryetarit të komitetit të rajoneve pranë Bashkimit Europian.

6. U shpreh pakënaqësia që akoma nuk janë kërkuar vëzhgues për zgjedhjet lokale në Sllovaki, Kosovë dhe Azerbexhan.

7. U miratua mbajtja e konferencës me temë: Lufta kundër korrupsionit, kodi i sjelljes së funksionarëve të zgjedhur lokal dhe rajonal.

8. Është shqyrtuar gjendja me buxhetin e kongresit për vitin 2009 dhe është diskutuar për prioritetet e buxhetit për vitin 2010.

Përveç pikave zyrtare, në pjesën joformale janë diskutuar dhe prezantuar disa projekte të komunave nga shtete të ndryshme, dhe me shtand ishte paraqitur Asociacioni i komunave sllovene, sepse Sllovenia është këtë vit kryesues me Komitetin e ministrave.

МАКЕДОНСКИ ОПШТИНИ ПО ТРЕТ ПАТ НА „ЕКСПО РЕАЛ“ ВО МИНХЕН

Претставници од три македонски општини Аеродром, Кавадарци и Свети Николе и од Ски Центарот Кожуф, со сопствени средства, но и со поддршка од Проектот за промоција на инвестициите и извозот, кој се спроведува од страна на Германската техничка соработка – ГТЗ, во соработка со Агенцијата за странски инвестиции, од петти до осми октомври, учествуваа на меѓународниот саем за комерцијални недвижности, водечки од овој тип во светот, ,,Експо Реал 2009",во Минхен, Германија. Ова е трета година по ред македонски проекти да се претставуваат на саемот ,,Експо Реал",од кои поголем дел се проекти кои ги поддржуваат општините, а предлагачите на проектите се избрани по пат на отворен повик. За саемот беше подготвен и каталог во кој 9 општини и една компанија презентираа 14 актуелни инвестициски проекти во повеќе области на комерцијални недвижности: туризам, трговски центри, деловен простор, станбени комплекси, индустриски зони... На „Експо реал 2009", и покрај економската криза присуствуваа околу 20.000 излагачи од 34 земји со над 45.000 посетители од целиот свет. Општините ја искористија можноста освен да ги изложат атрактивните проекти и да лобираат кај потенцијални инвеститори за изградба на позначајните објекти предвидени со деталните урбанистчки планови. Со цел да се овозможи професионална презентација на саемот, организаторите обезбедија советодавна поддршка од меѓународни и локални експерти во подготовката на презентацијата на проектите, идентификувањето и контактирањето на потенцијални партнери како и асистенција при деловните разговори. На оваа саемска манифестација беа остварени повеќе од 60 контакти со потенцијални инвеститори и се овозможи професионална презентација на македонските потенцијали за инвестирање во комерцијални недвижности. Претставниците и градоначалниците исто така ја искористија можноста на маргините на саемот да се сретнат и со некои од присутните градоначалници од поголемите европски метрополи, со цел воспоставување на соработка и на други полиња.Во таа насока градоначалникот Коневски, оствари средба и со градоначалничката на Франкфурт, Петра Рот, која ужива голема популарност во Германија.

KOMUNAT E MAQEDONISË PËR HERË TË TRETË NË „EKSPO REAL" NË MINHEN

Përfaqësues nga tre komuna të Maqedonisë Aerodrom, Kavadar dhe Shën Nikoll dhe nga Ski Qendra Kozhuf, me mjete personale, por edhe me përkrahje nga projekti për promovim të investimeve dhe eksportit, që implementohet nga ana e Agjencionit gjerman për bashkëpunim – GTZ, në bashkëpunim me Agjencionin për investime të huaja, nga pesë e deri më tetë tetor, morrën pjesë në panairin ndërkombëtarë për patundshmëri komerciale, udhëheqës për këtë lloj në botë ,,Ekspo Real 2009", në Minhen, Gjermani. Ky është viti i tretë me rradhë projekte maqedonase të paraqiten në panairin ,,Ekspo Real", nga ku pjesë më e madhe janë projekte që i përkrahin komunat, dhe propozuesit e projekteve janë zgjedhur në rrugë të thirrjes së hapur. Për panairin ishte përgatitur katalog në të cilin 9 komuna dhe një kompani prezantuan 14 projekte aktuale investuese në më shumë fusha të patundshmërisë komerciale: turizëm, qendra tregtare, hapësirë afariste, komplekse banesore, zona industriale... Në ,,Ekspo real 2009", edhe përveç krizës ekonomike morrën pjesë rreth 20.000 pjesëmarrës nga 34 vende me mbi 45.000 vizitues nga tërë bota. Komunat shfrytëzuan rastin përveç që t'i paraqesin projektet atraktive dhe të lobojnë tek investuesit potencial për ndërtimin e objekteve më të rëndësishëm të parashikuara me planet detajuese urbanistike. Me qëllim të mundësohet prezantim profesional i panairit, organizatorët siguruan përkrahje adekuate nga ekspertë ndërkombëtarë dhe lokal në përgatitjen e prezantimit të projekteve, identifikimin dhe kontaktimin e partnerëve potencial si dhe asistencë gjatë bisedave afariste. Në këtë manifestim të panairit ishin realizuar më shumë se 60 kontakte me investues potencial dhe u mundësua prezantim profesional i potencialeve maqedonase për investim në patundshmëri komerciale. Përfaqësuesit dhe kryetarët gjithashtu shfrytëzuan mundësinë në kuadër të panairit të takohen edhe me disa kryetarë të pranishëm nga metropolet më të mëdha europiane, me qëllim vendosjen e bashkëpunimit edhe në fusha tjera. Në atë drejtim kryetari Konevski, realizoi takim edhe me kryetaren e Frankfurtit, Petra Rot, e cila gëzon popullaritet të madh në Gjermani.

ОПШТИНА СТАРО НАГОРИЧАНЕ ИЗДАДЕ КАТАЛОГ ЗА КУЛТУРНО-ИСТОРИСКИТЕ ОБЕЛЕЖЈА ОД ОВОЈ КРАЈ

Општина Старо Нагоричане, на почетокот на месец октомври, го промовираше својот прв туристички Каталог за културно-природното наследство и историските споменици на општината. На промоцијата, која се одржа во комплексот етно-село, во присуство на преставници од дипломатскиот кор, од Министерството за култура, пратеници и граѓани на оваа општина, градоначалникот Миодраг Јовановиќ говореше за можностите на општината за развој на туризмот, токму благодарение на огромното природно, културно и историско богатство што се наоѓа на нејзиното тло и што треба да ја вброи оваа општина на картата на туристичка дестинација интерсни не само за домашните, туку и за странските посетители. Тој истакна дека Каталогот ќе биде презентиран и на светскиот саем на туризам во Лугано, Швајцарија. Од општината се надеваат дека со овој каталог ќе привлечат туристи, но и дека бизнисмените ќе го откријат потенцијалот на природните богатства со кои располага општината. На територијата на општината се наоѓаат Мегалитската опсерваторија Кокино, Свети даб –Кокино, Меморијалниот Центар АСНОМ-Пелинце, црквата Свети Ѓорѓи, бањата со лековита вода во село Стрновац, манастирскиот комплекс Забец, комплексот Каприно, Двојната црква Сув Ора, Костурницата ,,Зебрењак" и други. Каталогот е испечатен во 15.000 примероци и преведен на повеќе јазици: македонски, српски, англиски, руски и германски, а се подготвуваат изданија и на италијански и шпански.

KOMUNA STARO NAGORIÇANE BOTOI KATALOG PËR TIPARET KULTURORO-HISTORIKE NGA KJO KRAHINË

Komuna Staro Ngoriçane, në fillim të muajit tetor, promovoi katalogun e vet të parë turistik për trashëgiminë kulturoro-natyrore dhe përmendoret historike të komunës. Në promovimin, që u mbajt në kompleksin etno-fshat, në praninë e pëfraqësuesve nga kori diplomatik, nga Ministria për kulturë, deputetë dhe qytetarë nga kjo komunë, kryetari Miodrag Jovanoviq foli për mundësitë e komunës për zhvillim të turizmit, falë natyrës së madhe, pasurisë kulturore dhe historike që ndodhen në këtë komunë si dhe duhet të numërohet në kartën turistike jo vetëm për vendasit por edhe një destinacion interesant për të huajt. Ai theksoi se katalogu do të jetë i prezantuar në panairin që do të mbahet në Lugano, Zvicër. Nga komuna shpresojnë se me këtë katalog do të tërheqin turistë, por se edhe biznismenët do t'a zbulojnë potencialin e pasurive natyrore me të cilat disponon komuna. Në territorin e komunës ndodhen opservatori megalistik Kokina, Shën dab –Kokino, qendra përkujtimore ASNOM-Pelince, kisha Shën Gjorgji, banja me ujët të shërueshëm në fshatin Strnovac, kompleksi i manastirit Zabec, kompleksi Kaprino, kisha e dyfishtë Suv Ora. Katalogu është i shtypur në 15.000 ekzemplarë dhe i përkthyer në më shumë gjuhë: maqedonisht, serbisht, anglisht, rusisht dhe gjermanisht, ndërsa përgatiten botimet edhe në italisht dhe spanjisht.

**ЗАЕДНИЦА НА ЕДИНИЦИТЕ НА ЛОКАЛНАТА САМОУПРАВА
НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА**

тел. +389 (0)2 30 99 033 / факс: +389 (0)2 30 61 994
ул. Женевска бб, п.фах 32, 1000 Скопје, Република Македонија
www.zels.org.mk . contact@zels.org.mk

**BASHKËSIA E NJËSIVE TË VETËQEVERISJES LOKALE
TË REPUBLIKËS SË MAQEDONISË**

tel. +389 (0)2 30 99 033 / fax: +389 (0)2 30 61 994
rruga. Zhenevska p.n., F.P. 32, 1000 Shkup, Republika e Maqedonisë
www.zels.org.mk . contact@zels.org.mk